

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΟΝΑΕΙΑΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ ΠΑΡΟΥ

ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ • ΤΕΥΧΟΣ 1 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

Περιεχόμενα Τεύχους

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ.....	3
ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2015 ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ ΚΑΙ ΛΑΜΠΡΗ Η ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ.....	4
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΣΗ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΣΤ. ΟΡΛΑΝΔΟ.....	12
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑ- ΣΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ	16
ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΒΟΛΟ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ	18
ΟΙ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ.....	20
ΟΣΙΑ ΘΕΟΚΤΙΣΤΗ Η ΜΗΘΥΜΝΑΙΑ Η ΕΝ ΠΑΡΩ ΑΣΚΗΣΑΣΑ	22
ΣΥΝΤΟΜΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΟΣΙΟΥ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ	24
Όποιος αγαπά δεν έχει ποτέ μοναξιά.....	26
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ κ. ΝΙΚΟΥ ΑΛΙ- ΠΡΑΝΤΗ «Προσωπογραφικό Λεξικό της Μεταβυζαντινής Πάρου	27
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ.....	28
ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΝΕΑΝΙΚΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΩΝ Ι. Π. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ.....	28
ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015-2016 Ι.Ν. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΜΑΡΠΗΣΣΗΣ ΠΑΡΟΥ	29
ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥ- ΣΙΚΗΣ Ι. Π. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ	29
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΣΤΟ Α. Τ. ΠΑΡΟΥ.....	30
«Νύμφη έναλία».....	30
ΣΤΕΓΗ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ	31

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

www.Ekatontapyliani.gr

ISSN: 2459-3141

ΕΚΔΟΤΗΣ

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Παροναξίας κ. Καλλίνικος

ΙΔΡΥΤΗΣ

Μακαριστός Μητροπολίτης
Παροναξίας κυρός Άμβρόσιος Β΄

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΙΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

ΠΑΝΑΓΙΑΣ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

844 00 Πάρος

Τηλ. 22840 21243 - 22840 24807

Fax: 22840 24401

e-mail: Ekatontapyliani@otenet.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ

Πρωτ. Γεώργιος Τριαντάφυλλος
Αρχιερατικός Έπίτροπος Ύφρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΥΛΗΣ

Πρεσβ. Έμμανουήλ Τζιώτης

Έφημ. Ι.Ν. Μεταμ. Σωτήρος Μαρπήσσης

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ smile :)

Άγ. Έλένη, Παροικία Πάρου

Τηλ. 22840 28025, info@smileweb.gr

Φωτογραφία έξωφύλλου

Από την επίσκεψη του προέδρου της Έλληνικής
Δημοκρατίας, κ. Προκόπη Παυλόπουλου, στον
Έγρο Ναό της Έκατονταπυλιανής, την παραμονή
της μεγάλης έορτης του φετινού Δεκαπενταύγου-
στου. φωτ.: Σταύρος Νιφλής

Φωτογραφία όπισθοφύλλου

Από τη λιτάνευση της θαυματουργής Εικόνας της
Παναγίας της Έκατονταπυλιανής την 15η Αύγου-
στου 2015. φωτ.: Σταύρος Νιφλής

Διοικούσα Ἐπιτροπή τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἐκατονταπυλιανῆς εἶναι στήν πολύ εὐχάριστη θέση νά ἐπανεκδώσει τό περιοδικό της «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ» μέ τό τεῦχος πού κρατᾶτε στά χέρια σας.

Τό περιοδικό αὐτό, πού κατά κοινή ὁμολογία, εἶχε κριθεῖ ἄρτιο καί στό περιεχόμενο καί στή μορφή του, κυκλοφοροῦσε ἀπό τήν ἵδρυση τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος καί περιεῖχε, ἐκτός ἀπό τίς δραστηριότητες τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος καί γενικότερα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας καί ἄρθρα θρησκευτικοῦ περιεχομένου ἀπό ἱκανούς συγγραφεῖς καθὼς καί κείμενα πατερικά, πού ὠφελοῦσαν ποικιλοτρόπως τοὺς πολυπληθεῖς ἀναγνώστες του.

Δυστυχῶς, ἡ οἰκονομική κρίση, πού ταναλνίζει τά τελευταία χρόνια τήν πατρίδα μας, εἶχε ὡς ἐπακόλουθο τήν δραματική μείωση τῶν ἐσόδων τοῦ Προσκυνήματος σέ τέτοιο βαθμό πού μέ δυσκολία ἀντιμετωπίζει τίς ἀπαραίτητες γιά τή λειτουργία του δαπάνες. Γι' αὐτό ἀναγκάστηκε νά διακόψει τήν κυκλοφορία του.

Πάρ' ὅλα αὐτά, ἐπειδή τό δίμνηνο Αὐγούστου – Σεπτεμβρίου τοῦ παρόντος χρόνου, πραγματοποίησε δύο σημαντικές ἐκδηλώσεις, πού εἶχαν ἀπήχηση σ' ὅλον τό Χριστιανικό κόσμο τῆς Χώρας μας καί αὗξησαν τό κύρος καί τή φήμη του, στὸν ἐκκλησιαστικό καί ἐπιστημονικό χῶρο, ὀδήγησαν τήν Διοικούσα Ἐπιτροπή στήν ἀπόφαση ἐκδοσης αὐτοῦ τοῦ τεύχους, γιά νά πληροφορήσει τοὺς ἀναγνώστες του, τά σχετικά μ' αὐτές τίς τόσο ἀξιόλογες γιά τό Προσκύνημα ἐκδηλώσεις.

Ἡ μία ἀπό αὐτές τίς ἐκδηλώσεις εἶναι, ἡ λαμπρή διεξαγωγή τῆς πανηγύρεως τῆς Παναγίας μας, τό φετεινό Δεκαπενταύγουστο, στήν ὁποία παρέστη ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος, στήν πρώτη, μάλιστα, παρουσία του σέ θρησκευτική πανηγυρική ἐκδήλωση καί ἡ δεύτερη, τό ἐπιτυχημένο Ἐπιστημονικό Συνέδριο πού ὁργάνωσε καί πραγματοποίησε τό Ἱερό Προσκύνημα, μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 50 χρόνων ἀπό τήν ἀποκατάσταση τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, ἀπό τόν ἀείμνηστο καθηγητή καί ἀκαδημαϊκό, Ἀναστάσιο Ὁρλάνδο, στό ὁποῖο μετεῖχε καί ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

Ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος καί τά μέλη της, εὐελπιστοῦμε ὅτι οἱ οἰκονομικές συγκυρίες θά βελτιωθοῦν καί θά μᾶς ἐπιτρέψουν, μέ τήν βοήθεια πάντοτε τῆς Παναγίας μας, νά συνεχίσουμε τήν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ μας καί στό μέλλον.

Τελειώνοντας, ἐπιθυμοῦμε νά εὐχαριστήσουμε, ὅσους μέ ὁποιοδήποτε τρόπο βοήθησαν στήν ἔκδοση αὐτοῦ τοῦ τεύχους τῆς «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΙΒΩΤΟΥ» καί ἐλπίζουμε νά ἔχουμε καί στό μέλλον τή συνεργασία τους καί τή βοήθειά τους.

Η ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ ΚΑΙ ΛΑΜΠΡΗ Η ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ ΠΑΡΕΣΤΗ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΤΕΛΕΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΤ

Μ

έ λαμπρότητα καί μεγαλοπρέπεια, πραγματοποιήθηκε καί φέτο, ἡ μεγάλη πανήγυρη τῆς Παναγίας, τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς. Πλήθη προσκυνητῶν ἤλθαν στήν Πάρο καί τόν φετεινό Δεκαπενταύγουστο, ἀπό κάθε γωνιά τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, γιά ἓνα εὐλαβικό προσκύνημα σ' αὐτόν τόν πανσέβαστο ναό, πού εἶναι κτίσμα ἁγίων καί αὐτοκρατόρων, σ' αὐτό τό πανάρχαιο τέμενος τῆς Ὁρθοδοξίας, πού καταυγάζει ἐπὶ δεκαεπτὰ αἰῶνες, μέ τό ἀνέσπερο φῶς του, ὁλόκληρο τόν Ὁρθόδοξο Χριστιανικό κόσμο!

Ἡ φετεινὴ πανήγυρη, ἦταν ιδιαίτερα λαμπρὴ καί γέμισε τίς καρδιές τῶν Παρίων μέ περισσὴ ἱκανοποίηση, μέ ἱερὴ συγκίνηση, μέ πολὺ μεγάλη χαρά! Καί τοῦτο γιὰτί τιμήθηκε ἡ Ἐκατονταπυλιανή μας, μέ τόν τρόπο πού τῆς ἀξίζει! Μέ τόν τρόπο πού «ἀπαιτοῦν» ἡ ἱστορία της καί οἱ κτίτορές της!

Αἰσθανθήκαμε δικαιωμένοι, οἱ Πάριοι, μέ τόν φετεινὸ λαμπρὸ ἑορτασμό τῆς Ἀφέντρας τοῦ νησιοῦ μας, τῆς Παναγίας τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, γιά δύο λόγους:

ὁ πρῶτος, γιὰτί εἴχαμε τὴν παρουσία τοῦ νέου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου, στήν πρώτη, μάλιστα ἐπίσημη παρουσία του, ὡς Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους, στὸν ἑορτασμό τοῦ Δεκαπενταύγουστου καί ὁ δεύτερος, γιὰτί εἴχαμε πλήρη τηλεοπτικὴ κάλυψη, ἀπὸ τὴν Κρατικὴ Τηλεόραση - τὴν Ε.Ρ.Τ. - ὅλων τῶν θρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων τῆς μεγάλης πανηγυρῆς μας: καί τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ καί τῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας καί τῆς λιτάνευσης τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Παναγίας μας! Κι' αὐτό, ὅταν τὰ τελευταῖα χρόνια, ἡ Ἐκατονταπυλιανή, εἶχε τελείως ἀγνοηθεῖ, ἀπὸ τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης καί τὰ ἠλεκτρονικά καί τὰ ἔντυπα!

Ἄς δοῦμε, λοιπόν, συνοπτικά, τὴν φετεινὴ μεγάλη μας πανήγυρη καί τίς κυριώτερες ἀπὸ τίς ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις, πού τὴν πλαισίωσαν καί τὴν λάμπρυναν!

Τὴν παραμονὴ τῆς γιορτῆς, κατέπλευσε στό λιμάνι μας, ἡ πυραυλάκατος «ΡΟΥΣΣΕΝ» καί ἀργά, τό ἀπόγευμα, ἡ φρεγάτα «ΕΛΛΗ», στήν ὁποία ἐπέβαινε ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος.

Ὁ κ. Πρόεδρος, μετέβη ἀρχικά, στό Δημαρχεῖο, ὅπου ὁ Δήμαρχος Πάρου κ. Μάρκος Κωβαῖος καί τό

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος

Δημοτικό Συμβούλιο, τόν ανακήρυξαν Έπίτιμο Δημότη της Πάρου.

Ακολουθώντας, συνοδευόμενος από τόν Υπουργό Έθνικης Άμυνας κ. Παν. Καμμένο, τόν αναπλ. Υπουργό Πολιτισμού κ. Νικ. Ευδάκη και τόν Αρχηγό του Γενικού Έπιτελείου Ναυτικού αντιναύαρχο κ. Ευάγ. Αποστολάκη, ήλθε στόν πανηγυρίζοντα ναό της Έκατονταπυλιανής, ενώ βρισκόταν σέ εξέλιξη, ό Μέγας Πανηγυρικός Έσπερινός. Τόν ύποδέχθηκε, ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος. Σ' αυτήν τήν πολύ κατανυκτική άκολουθία, χοροστατούσε ό Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Μεθώνης κ. Κλήμης και παρίσταντο οί Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες, Κίτρος και Κατερίνης κ. Γεώργιος και Παροναξίας κ. Καλλίνικος. Τούς άρχιερείς πλαισίωσε τό ιερατείο του νησιού και πολλοί άλλοι παρεπιδημούντες κληρικοί.

Τόν μεγάλο πανηγυρικό έσπερινό, παρακολούθησαν όλοι οί έπίσημοι προσκεκλημένοι, πολιτικοί και στρατιωτικοί: ό Υπουργός Έθνικης Άμυνας κ. Παν. Καμμένος, ό αναπλ. Υπουργός Πολιτισμού κ. Νικ. Ευδάκης, οί βουλευτές Κυκλάδων κ. Νικ. Συρμαλένιος και Ίωάν. Βρούτσος, ό τ. ευρωβουλευτής κ. Έμμ. Γλέζος, ό Αντιπεριφερειάρχης Κυκλάδων κ. Γεώργ. Λεονταρίτης, ό Αρχηγός του Γ.Ε.Ν. αντιναύαρχος κ. Ευάγ. Αποστολάκης, ό Άστυν. Διευθυντής Κυκλάδων κ. Βελέντζας, αντιπροσωπείες άξιωματικών, ύπανωματικών και ναυτών, άπό τά ναυλοχούντα στό λιμάνι πολεμικά πλοία Φ/Γ «ΕΛΛΗ» και Π/Κ «ΡΟΥΣΣΕΝ», ό Δήμαρχος κ. Μάρκος Κωβαίος, ό Έπαρχος κ. Κωνσταντίνος Μπιζάς, ό Περιφερ. Σύμβουλος κ. Παντ. Τζανακόπουλος και οί τοπικές άρχές.

Τούς έκκλησιαστικούς ύμνους, απέδωσαν μέ έπιτυχία, δύο βυζαντινοί πολυμελείς χοροί, μέ έπικεφαλής

Οί Ιεράρχες πού λάμπυναν τήν πανήγυρη τής Έκατονταπυλιανής. Άπό άριστερά, ό Έπίσκοπος Μεθώνης κ. Κλήμης και οί Μητροπολίτες Κίτρος και Κατερίνης κ. Γεώργιος και Παροναξίας κ. Καλλίνικος.

τούς ιεροψάλτες του ναού, κ. Έμμ. Χανιώτη και Ζαχ. Ραγκούση.

Πολύ συγκινητική ήταν ή τελετή τής περιφορής τής Παρθένου, στήν νεκρική κλίνη και του άνθοστόλιστου Έπιταφίου της, στους ώμους ιερέων, τήν ώρα τής λιτής, στό περιστύλιο τής αύλης του Ίερού Ναού. Τήν παρακολούθησαν μέ δέος, τά πλήθη των πιστών που είχαν κατακλύσει, όχι μόνο τόν ναό, αλλά και τόν μεγάλο αύλειο χώρο.

Στό τέλος τής άκολουθίας, προσεφώνησε τόν Πρόεδρο τής Δημοκρατίας, ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος, ό όποιος, άφου τόν ευχαρίστησε «γιά τήν μεγάλη χαρά και τήν ύψιστη τιμή, νά συνεορτάζει και νά συμπανηγυρίζει μαζί μας, ό Πρόεδρος τής Έλληνικης Δημοκρατίας», είπε μεταξύ των άλλων και τά εξής: «...Η θέα τής ύψηλης παρουσίας σας, έξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε, στόν άποινικό πανηγυρικό έσπερινό τής Παναγίας μας, μάς δίνει μεγάλη χαρά, αλλά και αισιοδοξία, διότι, στήν δύσκολη αυτή συγκυρία που διερχόμαστε, ως Χώρα, νοιώθουμε έντονη τήν άνάγκη νά βλέπουμε τούς άρχοντες του τόπου μας νά άγωνίζονται, όχι μόνον μέ τά κοσμικά όπλα τής πολιτικής και τής διπλωματίας, αλλά και μέ τά πνευματικά όπλα τής Πίστews. Βλέποντάς σας ως προσκυνητή, ένώπιον τής θαυματουργού Εικόνας τής Παναγίας μας, αισθανόμαστε υπερέφανοι και εύτυχεis, διότι μέ τήν παρουσία σας απόψε έδώ, έκτός άπό θεματοφύλακας του πολιτεύματος, γίνεσθε και θεματοφύλακας τής Έλληνοορθόδοξου παραδόσεώς μας, ή όποία, όσο και άν προσπαθούν κάποιοι νά τήν μειώσουν, νά τήν άλλοιώσουν ή και νά τήν καταργήσουν, άποτελεί πάντοτε άναπόσπαστο στοιχείο τής έθνικης μας ιδιοπροσωπείας και ταυτότητας».

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Παυλόπουλος συνοδευόμενος από τον Υπουργό Έθν. Άμυνας κ. Καμμένο, προσέρχεται στην Έκατονταπυλιανή. Τιμές αποδίδει άγημα με τη σημαία του Πολεμικού Ναυτικού.

Στή συνέχεια, ο Σεβασμιώτατος κ. Καλλίνικος, απένειμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κ. Προκόπη Παυλόπουλο, την ύψιστη τιμητική διάκριση της Ί. Μητροπόλεως Παροναξίας, τον Σταυρό της Παναγίας της Έκατονταπυλιανής, με Άστέρα.

Ο Πρόεδρος κ. Παυλόπουλος, καταφανώς συγκινημένος, εύχαρίστησε θερμά τον Σεβασμιώτατο, για την μεγάλη - όπως είπε - τιμή που του έγινε και μίλησε για τα συναισθήματα που κατακλύζουν την καρδιά του, όταν αναλογίζεται πώς βρίσκεται σ' αυτόν τον πανάρχαιο ναό που τον θεμελίωσαν οι άγιοι Κωνσταντίνος και Έλένη και τον ολοκλήρωσε ο βυζαντινός αυτοκράτορας Ίουστινιανός! Ο λόγος του Προέδρου, γεμάτος θρησκευτικό και έθνικό παλμό, έκανε βαθειά εντύπωση, όχι μόνο στα πλήθη των πιστών που παρακολουθούσαν τον έορτιο έσπερινό, αλλά και σέ κείνους που τον παρακολούθησαν από τις τηλεοράσεις τους, σ' όλη την ελληνική γη!

Αργά, στις 11 μ.μ. άρχισε η Ίερη Άγρυπνία, η οποία περιελάμβανε, Μεγάλη Παράκληση, όρθρο με τα Έγκώμια της Θεοτόκου και την πρώτη νυκτερινή Θεία Λειτουργία.

Η επίσημη πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ανήμερα της γιορτής, έγινε με βυζαντινή μεγαλοπρέπεια. Προεξήρχε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους και Κατερίνης κ. Γεώργιος, συμπαραστατούμενος από τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Μεθώνης κ. Κλήμη και τον οικείο επίσκοπο, τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παροναξίας κ. Καλλίνικο. Από τους πολλούς κληρικούς που μετείχαν στην Θεία Λειτουργία, σημειώνουμε την παρουσία, του άρχιμ. π. Χρυσόστομου Παπαθανασίου, ιεροκήρυκα της Ί. Αρχιεπισκοπής Αθηνών και του ήγουμένου της Ί. Μ. Λογγοβάρδας Πάρου, άρχιμ. π. Χρυσόστομου Πήχου.

Μετά την Θεία Λειτουργία και τό έμπνευσμένο

κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου Κίτρους κ. Γεωργίου, πραγματοποιήθηκε η λιτάνευση της Θαυματουργού Εικόνας της Παναγίας, στους δρόμους της πόλεως, υπό τους ήχους της Μουσικής του Πολεμικού Ναυτικού. Τελετάρχης ήταν ο κ. Εϋθύμ. Κυδωνιεύς, μέλος της Δ. Ε. του Ί. Προσκυήματος, ο οποίος εκίνησε με πολλή έπιτυχία, την λιτανευτική πομπή.

Στό κέντρο της πομπής, δέσποζε η πάνσεπτη Εικόνα της Παναγίας, που φερόταν στους ώμους ύπαξιωματικών της Π/Κ «ΡΟΥΣΣΕΝ» και του Λιμεναρχείου Πάρου. Την συνόδευαν μοναχοί της Ί. Μονής Λογγοβάρδας και ήταν πλαισιωμένη από Προσκόπους του Συστήματος Λευκών Πάρου και κορίτσια του Νεανικού Κέντρου του Ί. Προσκυήματος, που φορούσαν λευκούς ποδήρεις χιτώνες και κρατούσαν μικρά βυζαντινά λάβαρα. Την πάνσεπτη Εικόνα της Παναγίας μας, που άστραφτε στον Αύγουστιάτικο ήλιο και σκορπούσε ρίγη συγκίνησης στους πιστούς που παρακολουθούσαν συνεπαρμένοι την λιτανευτική πομπή, ακολουθούσαν, οί τρεις άρχιερείς και ο ιερός κληρος.

Άμέσως μετά τους άρχιερείς, ακολουθούσαν: ο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, άναπλ. Υπουργός Πολιτισμού κ. Νικ. Ευδάκης, οί βουλευτές Κυκλάδων, Νικ. Συρμαλένιος, του ΣΥΡΙΖΑ και Ίω. Βρούτσης, εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο εκπρόσωπος των ΑΝΕΛ. κ. Πέτρ. Μούγιος, ο Άντιπεριφερειάρχης Κυκλάδων κ. Γεώργ. Λεονταρίτης, ο εκπρόσωπος του Υπουργού Υγείας Διοικητής του Έθνικού Κέντρου Έπιχειρήσεων Υγείας κ. Νικ. Παπαευσταθίου, ο τ. Άντιπρόεδρος του Άρείου Πάγου κ. Διον. Γιαννακόπουλος, ο εκπρόσωπος του Α/Γ.Ε.Ν. άρχιπλοίαρχος Π.Ν. κ. Γεώργ. Πούλιος, ο Περιφ. Δ/της Νοτ. Αιγαίου του Λιμ. Σώματος και της Έλλην. Άκτοφυλακής άρχιπλοίαρχος Δ.Σ. κ. Αϊβαλιώτης, ο ταξίαρχος Π.Δ. κ. Άνδρ. Δημητρόπουλος, ο Άστυν. Διευθυντής Κυκλάδων κ. Βελέντζας, ο κυβερνήτης της Π/Κ «ΡΟΥΣΣΕΝ»

**Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος ἀπονέμει στὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Παυλόπου-
λο τὸ Σταυρὸ τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς με' Ἀστέρα.**

πλωτάρχης Π.Ν. κ. Πετράκος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου του, ὁ Δήμαρχος Πάρου κ. Μάρκος Κωβαῖος, ὁ Ἐπαρχος Πάρου – Ἀντιπάρου κ. Κων/νος Μπιζᾶς, ὁ Περιφ. Σύμβουλος κ. Παντ. Τζανακόπουλος, ὁ Λιμενάρχης Πάρου, πλωτάρχης Λ.Σ. κ. Ἀντώνιος Ραγκούσης, ὁ Δ/τῆς τοῦ Ἀστυν. Τμήματος Πάρου ὑπαστυνόμος Α΄ κ. Χρ. Φράγκος, ὁ Δ/τῆς τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας Πάρου ἀνθυποπυραγός κ. Βασ. Φραγκοῦλης καὶ οἱ ἐκπρόσωποι Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὁργανισμῶν.

Ὅταν ἡ λιτανευτικὴ πομπὴ ἔφθασε στό λιμάνι, ἐψάλη δέσπη καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Κίτρον κ. Γεώργιος, ἀπνύθυνε ἐορταστικὸ χαιρετισμό, τόσο στὰ πλήθη τῶν πιστῶν πού ἀκολουθοῦσαν τὴν λιτανεία καὶ εἶχαν κατακλύσει ὁλόκληρη τὴν περιοχὴ, ἀπὸ τὸν λιμένα, μέχρι τὴν Ἑκατονταπυλιανή, ὅσο καὶ στοὺς ἐπιβάτες καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου τῆς γραμμῆς «BLUE STAR – ΠΑΤΜΟΣ», πού εἶχε καθυστερήσει τὴν ἀναχώρησή του, ἀπὸ τὸ λιμάνι μας, γιὰ νὰ τιμήσει τὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας μας, καθὼς καὶ στό πλήρωμα

τῆς Π/Κ «ΡΟΥΣΣΕΝ», πού εἶχε παραβάλει στὸν προβλήτα τοῦ λιμένα μας. Ὅταν τελείωσε ἡ δέσπη, τὰ δύο αὐτὰ πλοῖα, μέ συνεχεῖς συριγμούς, χαιρετοῦσαν τὴν ἱστορικὴ Εἰκόνα τῆς Παναγίας μας, μέχρι πού ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὸ λιμάνι.

Ἀπὸ ἐκεῖ, ἡ λιτανευτικὴ πομπή, συνεχίζοντας τὴν πορεία της στὴν παραλιακὴ ὁδὸ καὶ τὸν κύριο ἐμπορικὸ δρόμο τῆς πόλης μας καὶ μετὰ τὴν δέσπη πού ἐψάλη στὸν ἐνοριακὸ ναὸ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, κατέληξε, ἀπὸ τὴν ὁδὸ Ἑκατονταπυλιανῆς, στὴν ὁμώνυμη πλατεία τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος, ὅπου ἔγινε ἡ ἀκροτελεύτια δέσπη, στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Ἀμέσως μετὰ, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Καλλίνικος, ἀπνύθυνε θερμὲς εὐχαριστίες, στοὺς ἀρχιερεῖς, στὸν ἐκπρόσωπο τῆς Κυβέρνησης, στοὺς βουλευτές, στό Πολεμικὸ Ναυτικὸ καὶ στὴν Ε.Ρ.Τ. Εὐχαρίστησε, ἀκόμα, ὅλους τοὺς ἐπισήμους, πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς πού τίμησαν τὴν πανήγυρὴ μας, τοὺς Προσκόπους, τὰ κορίτσια τοῦ Νεανικοῦ Κέντρου, καθὼς καὶ τὰ μέλη τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς καὶ τίς ἐθελόντριες κυρίες τῆς Εὐρείας Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος, γιὰ τὴν μεγάλῃ προσφορὰ τους στὴν Ἑκατονταπυλιανή. Ἡ ἱερὴ λιτανεία ὁλοκληρώθηκε μέ τὸν Ἑθνικὸ μας Ὑμνο, τὸν ὁποῖο ἐπαιάνισε ἡ Μουσικὴ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ καὶ ἔψαλε τὸ συγκεντρωμένο πλῆθος!

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς λιτανείας, ἔγινε ἡ καθιερωμένη δεξίωση, στὸ Ἐπισκοπεῖο, στὴν ὁποία παρέστησαν ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι, πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ τοπικὲς ἀρχές.

Οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις, γιὰ τὴν πανήγυρη τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, ἔκλεισαν μέ τὴν καθιερωμένη «Παριανὴ Θαλασσινὴ Βραδιά», τὴν ὁποία ὀργάνωσαν, ὅπως κάθε χρόνο, ἡ Δημοτικὴ Κοινότητα Πάρου καὶ ἡ ΚΔΕΠΑΠ. Δεκάδες μικρὰ καὶ μεγάλα σκάφη, φωτοστολισμένα, διέσχισαν τὸ λιμάνι μας, ἐνῶ τὰ ἐντυπωσι-

Άπό τήν τελετή παρασημοφορίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας

ακά πυροτεχνήματα, φωτίζαν μέ ἄπειρα ἀστέρια, τόν οὐρανό. Ἡ «λιπαρά γαλήνη» -ὅπως λένε στό Π. Ναυτικό, τήν ἀπόλυτη γαλήνη- πολλαπλασίαζε τά φῶτα ἀπό τά σκάφη καί ἀπό τά πυροτεχνήματα, στήν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καί ἔκανε τή βραδιά πραγματικά ὄνειρική. Τήν ἴδια ὥρα, τό χορευτικό συγκρότημα τῆς Νάουσας, χόρευε μέ χάρη, στήν ἐξέδρα πού εἶχε στηθεῖ στήν παραλία, κάτω ἀπό τό λόφο τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, νησιώτικους χορούς.

“Ὅταν τό συγκρότημα αὐτό, τελείωσε τό πρόγραμμα του, ἡ νησιώτικη ὀρχήστρα, ἔμεινε στή διάθεση τοῦ κοινοῦ, πού ξεφάντωσε χορεύοντας μέχρι τίς πρωῒνες ὥρες, τόν παριανό συρτό καί τό νησιώτικο μπάλο.

Μέ τήν φαντασμαγορική ἐκδήλωση τῆς θαλασσινῆς βραδιᾶς, ὁλοκληρώθηκε ἡ φετεινὴ μεγάλη πανήγυρη τῆς Παναγίας μας.

“Ὅλοι οἱ Πάριοι, ἐκφράζουμε τήν βαθειά εὐγνωμοσύνη μας, στόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλο, πού τίμησε μέ τήν παρουσία του, ἀμέσως μετά τήν ἐκλογή του, τήν ἐορτή τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, τοῦ ἀρχαιότερου χριστιανικοῦ ναοῦ, πού βρίσκεται στήν ἐλεύθερη ἑλληνική γῆ!

Ἐγκάρδιες εὐχαριστίες, ὑποβάλλουμε, στοὺς δύο ιεράρχες, τόν Μητροπολίτη Κίτρου κ. Γεώργιο καί τόν Ἐπίσκοπο Μεθώνης κ. Κλήμη, καθώς καί στοὺς ἄλλους κληρικούς, πού ἦλθαν στό νησί μας καί λάμπρυναν, μέ τήν συμμετοχή τους τίς ἱερές ἀκολουθίες, κατά τήν μεγάλη πανήγυρη τοῦ νησιοῦ μας.

Εὐχαριστοῦμε, ἐπίσης θερμά, τόν ὑπουργό κ. Συδάκη, τοὺς βουλευτές κ. Συρμαλένιο καί Βρούτση καί ὅλους τοὺς ἐπίσημους ἐκπροσώπους, πολιτικούς καί στρατιωτικούς, πού τίμησαν μέ τήν παρουσία τους, τήν φετεινὴ γιορτή μας.

Πολλές θερμές καί ἐγκάρδιες εὐχαριστίες, ἀπευθύνουμε στό Πολεμικὸ Ναυτικὸ καί συγκεκριμένα

στόν Ἀρχηγό τοῦ Γ.Ε.Ν. ἀντιναύαρχο κ. Ἀποστολάκη, τόν ἐκπρόσωπό του, συμπατριώτη μας ἀρχιπλοίαρχο

Οι επίσημοι κατά τή Θ. Λειτουργία τοῦ Δεκαπενταυγούστου. Διακρίνονται, ὁ ἀναπλ. Ὑπουργός Πολιτισμοῦ κ. Ευδάκης, οἱ Βουλευτές Κυκλάδων κ.κ. Συρμαλένιος καί Βρούτσος, ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Ν. Αἰγαίου κ. Λεονταρίτης, ὁ Δήμαρχος κ. Κωβαῖος καί ὁ Ἐπαρχος κ. Μπιζᾶς.

κ. Πούλιο, τόν κυβερνήτη τῆς Π/Κ «ΡΟΥΣΣΕΝ» πλω-
τάρχη κ. Πετράκο καί τοὺς ὑπαξιωματικούς του, πού
σῆκωσαν, κυριολεκτικά, μαζί μέ τοὺς συναδέλφους
τους, τοῦ Λιμεναρχείου Πάρου, τό βάρος, ἀλλά καί
τὴν εὐλογία τῆς πανσέβαστης Εἰκόνας, τῆς Ἑκατοντα-
πυλιανῆς!

Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες, στέλνουμε ἀπ' τὴν καρδιά
μας, στὴν Ε.Ρ.Τ., γιὰ τὴν πλήρη καί πολύ πετυχημένη
τηλεοπτική κάλυψη τῶν θρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων,
τῆς πανήγυρής μας.

Συγχαίρουμε τόν Δ/τή τοῦ Ἀστυν. Τμήματος κ. Φρά-
γκο καί τόν Λιμενάρχη κ. Ραγκούση, γιὰ τὴν ἀπόλυ-
τη τάξη πού ἐπικράτησε, τόσο κατὰ τὴν διάρκεια τῶν
ἐκκλησιαστικῶν καί τῶν ἄλλων ἐορταστικῶν ἐκδηλώ-
σεων, ὅσο καί στό λιμάνι, κατὰ τὴν ἄφιξη καί τὴν ἀνα-
χώρηση τῶν πολυπληθῶν προσκυνητῶν, πού ἦλθαν
στό νησί μας γιὰ ἓνα εὐλαβικό προσκύνημα στὴν Πα-
ναγία μας!

Συγχαίρουμε, τέλος, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ἱ.
Προσκυνηματος, κληρικούς καί λαϊκούς, γιὰ τὴν μεγά-
λη συμβολή τους στὴν ἐπιτυχία τῆς πανήγυρης, καθὼς
καί ὅλες καί ὅλους, πού ἐργάστηκαν ἐθελοντικά, γι'
αὐτὴ τὴν ἐπιτυχία. Ἰδιαίτερα, ὅμως, συγχαίρουμε τόν
Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Καλλίνικο, γιὰ
τοὺς κόπους καί τίς προσπάθειες πού κατέβαλε, γιὰ
νά γίνει ἡ γιορτὴ μας τόσο λαμπρή.

ΠΑΝΑΓ.Ι. ΠΑΤΕΛΛΗΣ
Αὐγουστος 2015

ΓΙΑ ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΣΗ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΣΤ. ΟΡΛΑΝΔΟ

Τελετή έναρξης του Έπιστημονικού Συνεδρίου. Τόν Άγιασμό τελεί ο Σέβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος.

έ την ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 χρόνων, από την αναπαλαίωση και αποκατάσταση του πρωτοβυζαντινού ναού της Παναγίας της Έκατονταπυλιανής, από τον αείμνηστο καθηγητή και ακαδημαϊκό Άναστάσιο Όρλάνδο, ή Ίερά Μητρόπολη Παροναξίας και τό Ίερό Προσκύνημα της Έκατονταπυλιανής, όργάνωσαν Έπιστημονικό Συνέδριο, τό όποιο πραγματοποιήθηκε από τίς 11, μέχρι τίς 14 Σεπτεμβρίου 2015 μέ τό θέμα: «Ίερός Ναός Παναγίας Έκατονταπυλιανής Πάρου. 50 χρόνια από την αποκατάστασή του, από

τόν Άναστάσιο Όρλάνδο».

Τό Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στην Έκατονταπυλιανή και τελούσε υπό την αιγίδα της Ίερās Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος και του Ύπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Γιά την όργάνωση του Συνεδρίου, ή Ίερά Μητρόπολη Παροναξίας, συνέστησε Όργανωτική Έπιτροπή, της όποιας Πρόεδρος ήταν ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος, Αντιπρόεδρος ή Γραμματέας της Δ.Ε. του Ί. Προσκυνηματος κ. Διαλεκτή Άργουζή και μέλη οί: Μάρκος Κωβαίος, Δήμαρχος Πάρου, Κων. Μπιζάς, Έπαρχος Πάρου - Άντιπάρου, Κων. Άργουζής, Νικ. Άλιπράντης, Άννα Πρωτολάτη - Άναγνωστοπούλου, Θεόδ.

Μπιζάς, Ευθύμ. Κυδωνιεύς, Κων. Πάσσος, Μπέτη Μπιζά και Παναγ. Πατέλλης.

Ή Όργανωτική Έπιτροπή του Συνεδρίου, εργάστηκε σκληρά και κατόρθωσε νά τό όργανώσει μέ μεγάλη επιτυχία, παρά τίς δύσκολες συνθήκες πού έχουν διαμορφώσει οί σημερινές καταστάσεις. Καθοριστική ήταν ή συμβολή, του μέλους της Έπιτροπής κ. Άννας Πρωτολάτη - Άναγνωστοπούλου, στην όργάνωση και την διεξαγωγή του Συνεδρίου.

Ή έναρκτήρια τελετή του Συνεδρίου, πραγματοποιήθηκε τό απόγευμα της 11ης Σεπτεμβρίου, στόν αυλειό χώρο της Έκατονταπυλιανής. Ό άγιασμός έναρξης, έγινε από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου, Τήνου, Άνδρου κ.λ.π. κ. Δωρόθεο και άκολούθησε ό χαιρετισμός του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Παροναξίας κ. Καλλινίκου, ό όποιος καλωσόρισε τούς συνέδρους, τούς ευχαρίστησε γιά την συμμετοχή τους στό Συνέδριο και ευχήθηκε «Καλή επιτυχία», στίς εργασίες του.

Ή κήρυξη της έναρξης του Συνεδρίου, έγινε άμέσως μετά, από τόν Σεβασμιώτατο Σύρου κ. Δωρόθεο, άφου ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, πού επρόκειτο νά κηρύξει την έναρξη, γιά κάποιο έκτακτο ύπηρεσιακό κώλυμα, δέν μπόρεσε νά παραστεί στην τελετή.

Άκολούθησαν προσφωνήσεις και χαιρετισμοί, από τόν Δήμαρχο Πάρου κ. Μάρκο Κωβαίο, τόν Έπαρχο Πάρου -

Από την τελετή έναρξης του Έπιστημονικού Συνεδρίου. Η βυζαντινή χορωδία με χοράρχη τόν κ. Σπύρο Παυλάκη.

Αντιπάρου κ. Κων. Μπιζά, τόν άκαδημαϊκό κ. Στέφ. Ήμελο καί τήν κ. Άννα Πρωτολάτη - Άναγνωστοπούλου, έκ μέρους του Συνδέσμου Παρίων «Η Έκατονταπυλιανή».

Στή συνέχεια, έγινε ή παρουσίαση του Συνεδρίου, από τήν αρχιτέκτονα κ. Άθηνά Χριστοφίδου. Η ώραία τελετή ολοκληρώθηκε, μέ συναυλία βυζαντινής μουσικής, από τήν πολυμελή χορωδία του συμπατριώτη μας κ. Σπύρου Παυλάκη, καθηγητή του Έθνικου Ώδειου, ή οποία απέδωσε μέ μεγάλη επιτυχία, επίκαιρους εκκλησιαστικούς ύμνους.

Τήν ροή του προγράμματος τής τελετής, ρύθμισε μέ επιτυχία, ή φιλόλογος κ. Μπέτη Μπιζά.

* * *

Οί εργασίες του Συνεδρίου, άρχισαν τό πρωί τής επόμενης μέρας, 12ης Σεπτεμβρίου, στο άρχαίο Βαπτιστήριο τής Έκατονταπυλιανής, πού είναι τό μοναδικό άρχαίο βαπτιστήριο τής Όρθοδοξίας, πού διασώζεται σχεδόν ανέπαφο, από τόν 4ο αιώνα, μέχρι σήμερα!

Κατά τήν διάρκεια τής πρωϊνής συνεδρίας τής 12ης Σεπτεμβρίου, ήλθε στήν Έκατονταπυλιανή, ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Άθηνών καί πάσης Ελλάδος κ. Ίερώνυμος, συνοδευόμενος από τόν πρωτοσύγκελλο τής Αρχιεπισκοπής Άθηνών, άρχιμ. π. Συμεών. Τόν υποδέχθηκαν, ό Σεβασμ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος, οί ιερείς του νησιού, τά μέλη τής Όργανωτικής Έπιτροπής του Συνεδρίου, οί σύνεδροι κ. α.

Στό τέλος τής συνεδρίας, ό Σεβασμ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος, καλωσόρισε τόν Μακαριώτατο κ. Ίερώνυμο, στήν Πάρο καί στο Προσκύνημα καί τόν ευχαρίστησε πού τιμά μέ τήν παρουσία του, τό Συνέδριο καί τό Ίερό Προσκύνημα. Απαντώντας, ό Μακαριώτατος, ευχαρίστησε τόν Μητροπολίτη κ. Καλλίνικο, γιά τήν πρόσκλησή του καί εξέφρασε τή χαρά του, πού βρίσκεται στήν Έκατονταπυλιανή καί παρακολουθεί τό Συνέδριο πού αναφέρεται στήν αναπαλαίωση καί τήν αποκατάστασή της, κατά τήν όποία, ό ίδιος, εργάστηκε ως φοιτητής, στο πλευρό του άείμνηστου Όρλάνδου. Αναφέρθηκε, άκόμα, μεταξύ των άλλων στον φιλικό δεσμό του μέ τόν συμφοιτητή του, καθηγητή κ. Μανάφη, πού ήταν ό Πρόεδρος σέ

κείνη τήν συνεδρία. Τελειώνοντας εύχήθηκε, νά έχει τό Συνέδριο, τήν αναμενόμενη επιτυχία.

* * *

Στό Συνέδριο, έγιναν 20 εισηγήσεις, από διακεκριμένους καθηγητές άνωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, έρευνήτες κ. α. ειδικούς επιστήμονες. Στίς συνεδρίες προήδρυσαν, κατά σειράν: ό όμότιμος καθηγητής τής Φιλοσοφ. Σχολής του Πανεπιστ. Άθηνών καί άκαδημαϊκός κ. Στέφ. Ήμελος, ό όμότ. καθηγητής τής Φιλοσοφ. Σχολής του Πανεπιστ. Άθηνών κ. Κων. Μανάφης, ό επίτιμ. Έφορος αρχαιοτήτων κ. Χαράλ. Μπαρκιτζής, ό αντιπρόεδρος του Άρείου Πάγου έ.τ. κ. Διον. Γιαννακόπουλος καί στή θέση του άπόντα όμότ. καθηγητή του Πανεπ. Άθηνών κ. Νικολ. Ζία, ό πρωτοσύγκελλος τής Αρχιεπισκοπής Άθηνών, άρχιμ. π. Συμεών. Ό αίδεσ. πρωτ. π. Θωμάς Συνοδινός, πού θά ήταν ό Γενικός Συντονιστής των εργασιών καί τής ροής του προγράμματος του Συνεδρίου, δέν παρέστη, λόγω έκτάκτου οικογενειακού προβλήματος. Τά όνόματα των εισηγητών καί τά θέματα των εισηγήσεών τους, αναφέρονται παρακάτω, μέ τήν σειρά πού παρουσιάστηκαν:

1) Δημήτριος Άθανασούλης, αρχαιολόγος, Προϊστάμενος τής Έφορείας Άρχαιот. Κυκλάδων: «Παρατηρήσεις στήν αρχιτεκτονική του συγκροτήματος του Ίερού Ναού Παναγίας Έκατονταπυλιανής».

2) Ίωάννα Στουφή - Πουλμημένου, καθηγήτρια τής Θεολογ. Σχολής του Πανεπ. Άθηνών: «Οί Μεταβυζαντινές τοιχογραφίες τής Παναγίας Έκατονταπυλιανής».

3) Έμμανουήλ Κορρές, αρχιτέκτων, καθηγητής Έθνικου Μετσόβιου Πολυτεχνείου: «Η Καταπολιανή καί τά άρχαία μάρμαρα αὐτῆς».

4) Ντόρα Κοτσωνοπούλου, αρχαιολόγος, Πρόεδρος Ίνστιτούτου Αρχαιολογ. Κυκλάδων: «Μαρμάρινη κεφαλή Άσκληπιού, από τήν Έκατονταπυλιανή τής Πάρου».

5) Ίωάννα Καράνη, αρχιτέκτων, προϊσταμένη Δ/σης Άνασπιλώσεων, Βυζαντινών καί Μεταβυζαντινών Μνημείων: «Η άναστήλωση τής Έκατονταπυλιανής τής Πάρου, μέσα από τό Άρχειο τής Διεύθυνσης Άναστήλωσης Βυζαντινών καί Μεταβυζαντινών Μνημείων».

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος, ὁμιλεῖ στό Ἐπιστημονικό Συνέδριο.

6) Σωτήριος Βογιατζής, ἀρχιτέκτων - μηχανικός: «Ψηλαφώντας τίς ἐπεμβάσεις τοῦ Ἀ. Κ. Ὁρλάνδου, στήν Παναγία Ἐκατονταπυλιανή».

7) Ἀνδρέας - Διονύσιος Ἀλιπράντης, πολιτικός μηχανικός: «Ἄν. Ὁρλάνδος. Ὁραματιστής ἀρχιτέκτων καί ἐπιβλέπων τῆς ἀναπαλαιώσεως τοῦ Ἱ. Ν. Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς».

8) Ζῶνη Παπαδοπούλου, ἀρχαιολόγος τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ: « Ὁ Ἄν. Ὁρλάνδος καί ἡ σημασία τῶν ἐργασιῶν ἀποκατάστασης τῆς Καταπολιανῆς, στήν ἐπιγραφική

τῆς Πάρου».

9) Χαρίκλεια Διαμαντή, ἀρχαιολόγος τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων: «Πρωτοβυζαντινή Πάρος. Ἡ συμβολή τῆς κεραμικῆς, ἀπό τίς πρόσφατες ἀνασκαφικές ἐρευνες τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων, στό Ἱ. Π. τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς».

10) Γιάννος Κουράγιος, ἀρχαιολόγος, ὑπεύθυνός τοῦ Ἀρχαιολογ. Μουσείου Πάρου: «Ἀρχαία ἀρχιτεκτονικά μέλη, ἐπιγραφές, γλυπτά, ἀπό τήν Καταπολιανή».

11) Εὐγενία Γερούση, ἀρχαιολόγος τοῦ Ὑπουργείου

Ἀπό τό Ἐπιστημονικό Συνέδριο. Παρακολουθοῦν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Καλλίνικος. Προεδρεύει ὁ ὁμότ. Καθηγητής τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν κ. Κων. Μανάρης.

Άναμνηστική φωτογραφία από τό Έπιστημονικό Συνέδριο

Πολιτισμού: «Ο Άν. Όρλάνδος καί τά πρωτοχριστιανικά μνημεία τών Κυκλάδων».

12) Νικόλαος Άλιπράντης, φιλόλογος, συγγραφέας, δ/ντής τού περιοδ. «ΠΑΡΙΑΝΑ»: «Η προσφορά τού Άν. Όρλάνδου, στήν ανάδειξη καί προβολή τών Χριστιανικών μνημείων τής Πάρου».

13) Ιωάννης Ματαράγκας, συντηρητής έργων τέχνης Υπουργείου Πολιτισμού: «Η συμβολή τού Άν. Όρλάνδου, στήν τεκμηρίωση καί συντήρηση μνημείων».

14) Ιωάννης Μπτσούλης, αρχιτέκτων: «Διαμορφώσεις στόν περιβάλλοντα χώρο μνημείων, μέ γνώμονα τά ανασκαφικά δεδομένα. Η περίπτωση τού αϊθρίου, τής Έκονταπυλιανής».

15) Φανή Δροσογιάννη, επίτιμος έφορος αρχαιοτήτων: «Οί ζωντανοί μάρτυρες τής ιστορίας τής Πάρου».

16) Κωνσταντίνος Ρουσσος, βυζαντινολόγος: «Άνασυνθέτοντας τό δίκτυο τών νησιωτικών οικισμών τών Κυκλάδων, κατά τήν πρώιμη Βυζαντινή περίοδο (4ος - 7ος αϊ. μ.Χ.). Οί περιπτώσεις τής Πάρου καί τής Νάξου».

17) Άθηνά Χριστοφίδου, αρχιτέκτων μηχανικός: «Οί αναστηλώσεις τών Βυζαντινών Μνημείων στήν Ελλάδα».

18) Παναγιώτης Τουλιάτος, αρχιτέκτων, καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου: «Οί βυζαντινές τεχνικές αντισεισμικής όχύρωσης τών κατασκευών».

19) Αίκατερίνη Δελλαπόρτα, αρχαιολόγος, Δ/ντρια Βυζαντι. & Χριστ. Μουσείου Άθηνων: «Τό έργο τής 2ης Ε.Β.Α. 2006 - 2014».

20) Έλισάβετ Παπαζών, πολιτ. μηχανικός, τ. Υπουργός Πολιτισμού: «Ανάπλαση τού ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου, τού Ι. Ν. Παναγίας Έκονταπυλιανής, πρός ανάδειξη καί προστασία τού μνημείου».

Άφού όλοκληρώθηκαν οί εισηγήσεις, ή αρχιτέκτων κ. Άθηνά Χριστοφίδου, παρουσίασε στό άκροατήριο, τά συμπεράσματα καί τά πορίσματα τού Συνεδρίου.

Τέλος, ό Μητροπολίτης Παροναξίας καί Πρόεδρος τής Όργανωτικής Έπιτροπής κ. Καλλίνικος, άφού εύχαρίστησε τόν Μακαριώτατο καί τούς συνέδρους, γιά τήν συμμετοχή τους, καθώς καί όλους όσοι εργάστηκαν γιά τήν πραγματοποίησή του καί τήν έπιτυχία του, κήρυξε τήν λήξη τών εργασιών τού Συνεδρίου.

Τελειώνοντας τήν περιγραφή τής διεξαγωγής τού Συνεδρίου, πρέπει νά αναφέρω ότι καθ' όλη τήν διάρκεια του, λειτουργήσε στόν αύλειο χώρο τής Έκονταπυλιανής, Έκθεση Φωτογραφιών, άπό τίς εργασίες τής αναπαλαίωσης καί αποκατάστασης τού ναού τής Έκονταπυλιανής. Τήν έκθεση τών φωτογραφιών αυτών, πού παραχώρησε

στό Ίερό Προσκύνημα ή Αρχαιολογική Έταιρεία, έπιμελήθηκε ό κ. Κων. Πάσσος, μέλος τής Όργανωτικής Έπιτροπής τού Συνεδρίου.

* * *

Τήν έπόμενη μέρα, 14 Σεπτεμβρίου, έορτή τής Υψώσεως τού Τιμίου Σταυρού, τό Ίερό Προσκύνημα τής Έκονταπυλιανής, έορτάζει μεγαλοπρεπώς, λόγω τής σχέσης πού έχει μέ τήν Άγία Έλένη, καί τό τάμα πού έκανε τό σχετικό μέ τόν Τίμιο Σταυρό. Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Ιερώνυμος, παρέστη στήν πανηγυρική Θεία Λειτουργία.

Μετά τήν τελετή τής Υψώσεως τού Τιμίου Σταυρού, ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Καλλίνικος, τόν προσεφώνησε καί τόν παρακάλεσε νά πει λίγα λόγια στό έκκλησίασμα. Ο Μακαριώτατος, εύχαρίστησε τόν Σεβασμιώτατο γιά τήν φιλοξενία καί άπνύθυνε στό πυκνό έκκλησίασμα, σύντομο λόγο, μέ βαθύ θεολογικό περιεχόμενο, γιά τόν Τίμιο Σταυρό καί τόν ρόλο του στήν Έκκλησία καί στόν κάθε χριστιανό!

Έπειτα, όλόκληρο τό έκκλησίασμα, πέρασε μπροστά άπό τόν Αρχιεπίσκοπο, πήρε τήν εύλογία του καί άσπάστηκε τόν Τίμιο Σταυρό.

Μετά τήν Θεία Λειτουργία, οί σύνεδροι έπισκέφθηκαν τή Νάουσα καί τό Περιβαλλοντικό - Πολιτιστικό Πάρκο τής Πάρου, στό όποιο τούς ξενάγησε ή τ. Υπουργός κ. Έλισάβετ Παπαζών, καί τό άπόγευμα αναχώρησαν γιά τόν Πειραιά.

Έτσι, τελείωσε τό σπουδαίο αυτό, γιά τήν Έκκλησία καί τό Νησί μας, Συνέδριο, πού όργάνωσαν καί πραγματοποίησαν ή Ίερά Μητρόπολη Παροναξίας καί τό Ίερό Προσκύνημα, γιά νά τιμήσει τήν έπέτειο τών 50 χρόνων, άπό τήν αναπαλαίωση καί τήν αποκατάσταση τού πρωτοχριστιανικού ναού τής Έκονταπυλιανής. Μέ τό Συνέδριο αυτό, ή τοπική μας Έκκλησία, δέν τίμησε μόνο τόν άνθρωπο πού έδωσε στόν αρχαίο Ναό μας τήν παλιά μορφή του καί άνέδειξε τό μεγαλείο του, αλλά μάς πληροφόρησε καί γιά τίς τεχνικές καί τίς μεθόδους πού έφάρμοζαν οί Βυζαντινοί μας πρόγονοι, στήν άνέγερση μεγάλων έργων, όπως είναι ό ναός τής Έκονταπυλιανής, πού σήμερα θαυμάζουμε!

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

έκα έννέα χρόνια μετά τό πρώτο συνέδριο «Η Έκατονταπυλιανή καί η Χριστιανική Πάρος» (1996) η Μητρόπολη Παροναξίας μέ τήν εύλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Παροναξίας κ. Καλλινίκου όργάνωσε από τίς 11 έως 14 Σεπτεμβρίου 2015 στήν Παροικία τής Πάρου δεύτερο επιστημονικό συμπόσιο μέ θέμα τήν Έκατονταπυλιανή. Τό συνέδριο τελούσε υπό τήν αιγίδα τής Ιεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος καί του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας καί Θρησκευμάτων καί συμμετείχαν σέ αυτό έκλεκτοί όμιλητές. Ήταν αφιερωμένο στά 50 χρόνια από τήν αποκατάστασή της Έκατονταπυλιανής (1959-1964) υπό τή διεύθυνση του Άναστασίου Όρλάνδου, άκαδημαϊκού, καθηγητού του Πανεπιστημίου Άθηνών καί διευθυντού Άναστήλωσης Μνημείων τής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, ήγερτικής φυσιογνωμίας πού καθόρισε τόν τρόπο άναστήλωσης των μνημείων τής Ελλάδος κατά τόν 20ο αιώνα.

Η Έκατονταπυλιανή ή Καταπολιανή είναι μεγάλη σταυρική τρουλλαία βασιλική μέ περιμετρικό κλίτος, κιονοστοιχίες καί ύπερῶο πού άκολουθούν τό σταυρικό σχήμα τής εκκλησίας καί επιβάλλουν σταυρική τήν κίνηση μέσα στον ναό. Κατά τήν παράδοση η πρώτη εκκλησία ιδρύθηκε στή θέση αυτή από τόν Μ. Κωνσταντίνο καί ο ναός πού σώζεται έως σήμερα από τόν Ίουστινιανό Α΄ στά μέσα του 6ου αιώνα. Η άνέγερσή της στό λιμάνι τής Πάρου είναι έμβληματική καί όφείλεται σέ αυτοκρατορική χορηγία μέσω του μητροπολίτη Υλασίου, τό όνομα του όποίου έμφανίζεται σέ μονογράμμα στά μέτωπα των τοξοστοιχιών καί στά κιονόκρανα. Η αυτοκρατορική χορηγία είναι έμφανής στό μεγαλοπρεπές σύνθρονο, τό μνημειώδες μαρμάρινο κιβώριο, τό περίτεχνο μαρμάρινο τέμπλο πού φέρει τά όνόματα του μητροπολίτη Γεωργίου

καί δύο πρεσβυτέρων. Άκόμη καί οι σωζόμενες αρχικές τοιχογραφίες στό ύπερῶο έχουν τήν άδρότητα καί τήν ποικιλότητα θεμάτων καί χρωμάτων πού συναντώνται στά έντοίχια ψηφιδωτά. Ό ναός άναφέρεται γιά πρώτη φορά σέ άγιολογική πηγή του 10ου αιώνα ως σώζων λείψανα τής παλαιάς ωραιότητας, πού σημαίνει ότι ως αυτοκρατορικό έργο προκαλούσε τή μέριμνα άκόμη καί σέ περιόδους δραματικής μείωσης του νησιωτικού πληθυσμού.

Σήμερα μετά τίς εργασίες άποκατάστασης, πού μās χάρισαν ένα στιβαρό μνημείο του 6ου αιώνα, προκαλεί θαυμασμό καί δέος γιά τίς διαστάσεις καί τήν κατασκευή του μέ μαρμαρόλιθους, πολλοί από τους όποιους είναι σπόλια από αρχαιότερα κτήρια, μονόλιθους κίονες μέ μαρμάρινα τόξα, πεσσούς καί επιστύλια στό ύπερῶο. Τό ενδιαφέρον γιά τήν άλληλουχία επίπεδων καί καμπύλων επιφανειών, ή ποικιλία των έσωτερικών χώρων, ή άδιαφορία γιά τό σύμμετρο καί τό ασύμμετρο στίς αρχιτεκτονικές μορφές δημιουργεί τήν κανονικότητα πού διέπει τήν ιεραρχία του σύμπαντος κόσμου κατά τήν τάξιν του Θεού. Τά συνεχή τόξα των κιονοστοιχιών καί τά άλλα άνοίγματα του ύπερῶου είναι σαν πύλες άνοιχτές στό έπέκεινα, πού δικαιολογούν τή γνωστή από του 1586 όνομασία τής εκκλησίας ως Έκατονταπυλιανής.

Τό συνέδριο άρχισε μέ χαιρετισμούς καί προσφωνήσεις στον χώρο του αίθριου, στολισμένου μέ μαρμάρινα αρχιτεκτονικά μέλη, λουλούδια καί δένδρα, τήν παρουσίαση του συνεδρίου από τήν Άθηνά Χριστοφίδου καί έξαίρετη συναυλία βυζαντινής μουσικής από τήν χορωδία του Σπύρου Παυλάκη.

Η πρώτη συνεδρία ήταν αφιερωμένη στό ίδιο τό μνημείο. Προβλήματα αρχιτεκτονικής καί χρονολόγησης του κυρίως σταυρικού ναού, των παρεκκλησίων του καί του έντυπωσιακού λόγω τής εύρύτητας του κεντρικού χώρου

βαπτιστηρίου παρουσίασε ο Δημήτριος Ἀθανασούλης. Οἱ ἀνασκαφές πού ἔχουν ἀρχίσει θά βοηθήσουν τήν χρονολογική ταυτοποίηση τοῦ οἰκοδομήματος. Ἡ Ἰωάννα Στουφί - Πουλημένου ἐπικεντρώθηκε στίς εἰκονογραφικές ιδιαιτερότητες τῆς παράστασης τῶν Οἰκῶν τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου τοῦ 16ου αἰῶνα ἐντός τοῦ ἱεροῦ βήματος καί στή λειτουργική τους ἐρμηνεία. Ὁ Μανώλης Κορρές μίλησε γιά τήν ἐπαναχρησιμοποίηση ἀρχαίων μαρμάρων σέ χριστιανικά κτίσματα καί τόν καταλυτικό ρόλο πού διαμορφώνουν στήν Ἐκατονταπυλιανή. Ἡ Ντ. Κατσωνοπούλου παρουσίασε μαρμαρίνο κεφάλι Ἀσκληπιοῦ, πού βρέθηκε στήν Ἐκατονταπυλιανή, τό συσχέτισε μέ τό Ἀσκληπιεῖον τῆς Πάρου καί τό ἀπέδωσε στό καλλιτεχνικό κλίμα ἄν ὅχι στόν ἴδιο τόν περίφημο Παριανό γλύπτη τῆς Ἀρχαιότητος Σκόπια. Γεννᾶται τό ἐρώτημα τί ἦταν τό Ἀσκληπιεῖο τῆς Πάρου στά χριστιανικά χρόνια; Ἡ Γιάννα Καράνη καί ὁ Θεμιστοκλῆς Βλαχούλης παρουσίασαν ἔγγραφα καί ἀρχαιολογικά ὑλικά ἀπό τό ἀρχεῖο τῆς Διεύθυνσης Ἀναστήλωσης καί κατέδειξαν πόσο χρήσιμη γιά τήν κατανόηση μίας ἀναστήλωσης εἶναι ἡ ἐργασία αὐτή. Ὁ Σωτήρης Βογιατζής παρουσίασε τά λεπτομερῆ σχέδια ἐπίτοιχης ἀποτύπωσης τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς πού ἐξεπόνησε καί ἐπιχείρησε μία πολύ χρήσιμη ἀνασύσταση τῶν ἐπεμβάσεων τοῦ Ἀ. Ὁρλάνδου ξεχωρίζοντας τίς ἀνακατασκευές ἀπό τίς ἐπιδιορθώσεις καί τά παλαιά μέρη τοῦ μνημείου. Σπουδαία ἐργασία πού πρέπει νά γίνει γιά κάθε ἀναστηλωμένο μνημεῖο. Ὁ Ἀνδρέας-Διονύσιος Ἀλιπράντης παρουσίασε προσωπικές καί οἰκογενειακές ἀναμνήσεις μέ πολλές ἄγνωστες καί χρήσιμες πληροφορίες γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς καί τοῦ καθοριστικοῦ ρόλου τοῦ πατέρα τοῦ Δημητρίου Ἀλιπράντη, ὕφυπουργοῦ τότε τῶν Οἰκονομικῶν, Πάριου, στή χρηματοδότηση τοῦ ἔργου τῆς ἀποκατάστασης. Ἡ Ζώη Παπαδοπούλου καί ἡ Δήμητρα Σταθάκη συγκέντρωσαν τίς ἀρχαίες ἐπιγραφές πού βρέθηκαν κατά τίς ἐργασίες ἀποκατάστασης, σχετικές μέ λατρεῖς θεῶν στήν ἀρχαία Πάρο, ψηφίσματα, τή βιογραφία τοῦ στρατιώτη-ποιητῆ Ἀρχιλόχου, πού εἶναι ἓν εἶδος Βίου Ἀγίου, καί ἀποκαθιστοῦν τήν κοινωνία τῆς ἀρχαίας Πάρου. Ὁ τρόπος ἐνσωμάτωσης τῶν ἐπιγραφῶν στό οἰκοδόμημα δέν εἶναι γνωστός, ἡ καταγραφή τους ὅμως θά εἶναι χρήσιμη στή μελλοντική ἔρευνα ὅταν τό τυχαῖο τῆς εὑρεσης θά εἶναι σημαῖνον. Ἡ Χαρίκλεια Διαμαντή παρουσίασε κεραμική παλαιοχριστιανικῶν χρόνων πού βρέθηκε στίς πρόσφατες ἀνασκαφές ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Δ. Ἀθανασούλη. Συσχέτισε ἐπίσης τήν Πάρο μέ τή διοικητική καί στρατιωτική περιφέρεια *Quaestura exercitus* ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ Α΄ προκαλώντας σκέψεις γιά τήν ἀνέγερση τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς στό κεντρικό νησί τῶν Κυκλάδων σέ σχέση μέ τήν ἀννὸνα καί τό δίκτυο μεταφορᾶς σιτηρῶν ἀπό τίς ἐπαρχίες στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπως γνωρίζουμε ὅτι συμβαίνει μέ τήν ἀνέγερση βασιλικῶν στό ἀκρωτήριο Δρέπανον τῆς Κύπρου. Ὁ Γιάννος Κουράγιος παρουσίασε καί ἄλλα μαρμαρίνα γλυπτά ἀπό τήν Ἐκατονταπυλιανή, ἀπό τό 2.500 τόν ἀριθμό, πού χρησιμοποιήθηκαν ὡς σπόλια.

Ἡ ἀπογευματινὴ συνεδρία ἦταν ἀφιερωμένη σέ γενικά-τερα θέματα τῆς Πάρου καί τῶν Κυκλάδων. Ἡ Εὐγενία Γερούση μίλησε γιά τόν ρόλο τῶν λατομείων μαρμαρίου τῆς Προικοννήσου στήν ἀνέγερση σημαντικῶν ἐκκλησιῶν τῶν Κυκλάδων, γιά τά παλαιοχριστιανικά μνημεῖα τῆς Δήλου καί τῆς Θήρας, κανένα ὅμως ἀπὸ αὐτά δέν μπορεῖ νά συγκριθεῖ μέ τήν Ἐκατονταπυλιανή. Ἡ ἀνακοίνωση τοῦ Νικολάου Ἀλιπράντη ἦταν ἓν χρονικό γιά τή σημασία τῆς ἀποκατάστασης τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς καί μνημόνευσε τήν ἐργασία πού ἔχει γίνει μέχρι σήμερα ἀπὸ τόν ἀδελφό του ἀρχαιολόγο Θεολόγο Ἀλιπράντη καί ἄλλους ἐρευνητές γιά τά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά μνημεῖα τῆς Πάρου. Ὁ

Γιάννης Ματαράγκας ξεκινώντας ἀπὸ τόν τρόπο ἔρευνας τοῦ Ἀ. Ὁρλάνδου ὁμίλησε γιά τή συμβολή τῶν στοιχείων πού προκύπτουν κατά τή συντήρηση τῶν μνημείων καί ἡ ὁποία, κατόπιν ἀρχαιολογικῆς ἀξιολόγησης, συμβάλλει τά μέγιστα στήν κατανόηση τῶν μνημείων. Ὁ Ἰωάννης Μητσούλης ὁμίλησε γιά τήν ἀποκατάσταση τοῦ αἵθριου τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, ὅπως προέκυψε ἀπὸ τίς ἀνασκαφικές ἔρευνες τοῦ Ἀ. Ὁρλάνδου. Ἡ Φανή Δροσογιάννη ὁμίλησε γιά τρεῖς θέσεις τῆς Πάρου καί τίς συνέδεσε μέ τίς περιπέτειες μνημείων καί ἀνθρώπων: Τό Θεσμοφόριο καί τόν Μιλτιάδη, τόν Ἅγιο Γεώργιο στό κάστρο πού σήμερα περιβάλλεται ἀπὸ νεώτερα κτίσματα καί γιά τό λιμάνι τῆς Νάουσας ὅπου στά 1770 - 1774 ἐγκαταστάθηκε ὁ ρωσικός στόλος τοῦ Ἀγαίου. Ὁ Κωνσταντῖνος Ροῦσσος ἔκανε ἱστορική καί τοπογραφική ἀνασύνθεση τῶν οἰκισμῶν στήν Πάρο καί στή Νάξο ἀπὸ τόν 4ο ἕως τόν 7ο αἰ.

Στήν πρωινή συνεδρία τῆς Κυριακῆς μετὰ τόν Ὅρθρο καί τήν Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία ἡ Ἀθηνᾶ Χριστοφίδου ἔκανε μία ἀναδρομή στίς ἀναστηλώσεις τῶν βυζαντινῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος τονίζοντας ὅτι ἡ ἀπαρχή τῆς μέριμνᾶς τῶν ἀρχισε στά τέλη τοῦ 19ου αἰ. στίς ἀρχές τοῦ 20ου αἰῶνα καί μίλησε γιά τόν καίριο ρόλο τοῦ Ἀ. Ὁρλάνδου στήν ἀναστήλωση τῶν βυζαντινῶν μνημείων. Ἡ ἐποπτική ἀναδρομή ἔδειξε ὅτι ἡ ἀποκατάσταση τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς ἀκολουθεῖ τοὺς τρόπους πού ἐφαρμόστηκαν στήν ἀναστήλωση τῆς βασιλικῆς τοῦ Ἀγίου Δημητρίου στή Θεσσαλονίκη καί σέ ἄλλα μνημεῖα. Ἡ ὁμιλία τοῦ Παναγιώτη Τουλιάτου ἦταν ἓν μάθημα γιά ὅσους ἀσχολοῦνται μέ τίς ἀναστηλώσεις γιά τόν ρόλο τοῦ ξύλου στήν ἀντισεισμική προσέγγιση τῶν βυζαντινῶν μνημείων, πού εἶναι ζωντανός ὀργανισμός. Ἡ Αἰκατερίνη Δελλαπόρτα παρουσίασε τό πλούσιο ἔργο τῆς 9ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Κυκλάδων ἀπὸ τό 2006 ἕως τό 2014 σέ συνεργασία μέ τήν Χρυσάνθη Σακελλάκου, τήν Μαρίνα Βόγκλη καί τήν Μαρία Τσάφου. Ἡ Ἐλισάβετ Παπαζῶη μίλησε γιά τό παρελθόν καί τό μέλλον τῆς ἀνάπλασης τοῦ περιβάλλοντος χώρου τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς σέ σχέση μέ τήν ἀνάδειξη καί τήν προστασία τοῦ μνημείου τονίζοντας τήν ἀνάγκη ὑπαρξης σιωπηλοῦ ἐλεύθερου χώρου γύρω ἀπὸ αὐτό. Εἶναι γνωστό ὅτι ἂν ἡ προστασία τῆς ἱστορικῆς μνήμης στόν 20ο αἰῶνα γινόταν μέ τό κτίζειν ὁ 21ος αἰῶνας συνδυάζει τήν προστασία τῶν μνημείων ταυτοχρόνως μέ τήν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Τό συνέδριο ἔκλεισε μέ συμπεράσματα καί πορίσματα ἀπὸ τήν Ἀθηνᾶ Χριστοφίδου.

Μετὰ τόν Πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀκολούθησε ἐμπνευσμένη ξενάγηση στό Ἀρχαιολογικό Μουσεῖο Πάρου ἀπὸ τόν Γιάννο Κουράγιο, ὅπου ἐκτός τῆς περιήφησης παριανῆς πλαστικῆς ὁμίλησε γιά τά προκωνσταντινείνα ψηφιδωτά λάπαιδα μέ τοὺς ἄθλους τοῦ Ἡρακλῆ, πού βρέθηκαν κάτω ἀπὸ τήν Ἐκατονταπυλιανή, καί τά ἀπέδωσε σέ Γυμνάσιο, καί ἀκολούθησε περιδιάβαση στόν παραδοσιακό οἰκισμό τῆς Παροικίας ἕως τόν λόφο τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου.

Τήν ἡμέρα τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μετὰ τόν Ὅρθρο καί τό Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου οἱ σύεδροι ἐπισκέφθηκαν τό Περιβαλλοντικό - Πολιτιστικό Πάρκο Πάρου στήν ἐκπληκτικῶς φυσικοῦ κάλλους χερσόνησο τοῦ Αἰ Γιάννη Δέττη κόλπου τῆς Νάουσας, ὅπου ξενάγησε ἡ Ε. Παπαζῶη.

Ὅλες οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες ἐντός τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς ἦταν καταλυτικές μέ τοὺς κατοίκους τῆς Πάρου νά δίνουν τόν χαρακτήρα σχέσης τῆς λαμπρῆς Ἐκατονταπυλιανῆς καί τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματός της μέ τόν τόπο.

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

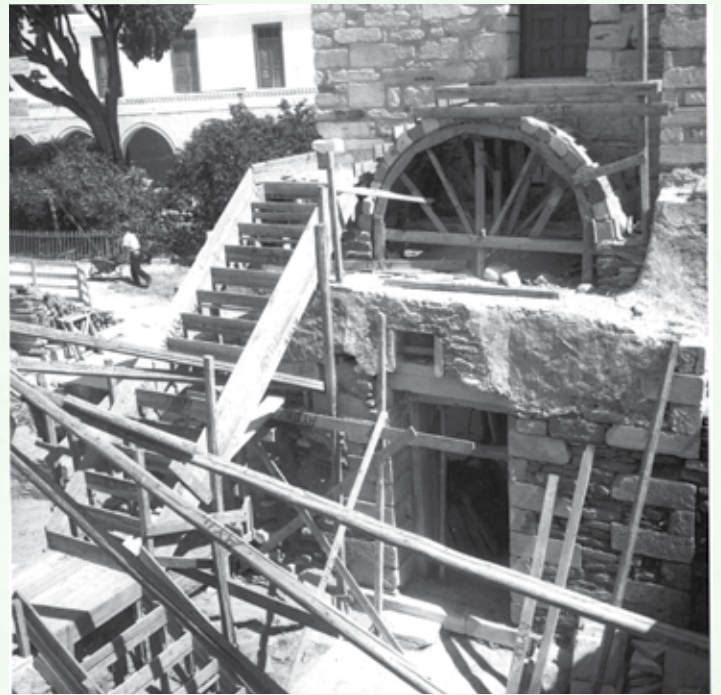
Στά πλαίσια του επιστημονικού συνεδρίου «50 χρόνια από την αποκατάσταση της Έκατονταπυλιανής από τον Αναστάσιο Όρλάνδο», λειτούργησε στόν περίβολο της Έκατονταπυλιανής έκθεση φωτογραφίας με σημαντικό φωτογραφικό υλικό, πού καταγράφει πολλές φάσεις από τις εργασίες αποκατάστασης του Ίερου Ναού από τον Αναστάσιο Όρλάνδο (1959-1966).

Τήν έκθεση, ή οποία λειτούργησε από την ημέρα έναρ-

ξης των εργασιών του συνεδρίου έως τό τέλος Όκτωβρίου, επισκέφτηκε αρκετός κόσμος καί γιά τό λόγο αυτό ή Δ.Έ. του Ίερου Προσκυνήματος, προσανατολίζεται νά τή λειτουργήσει σέ μόνιμη βάση.

Τό αξιόλογο φωτογραφικό υλικό, παραχωρήθηκε στό Ίερό Προσκύνημα από τήν έν Αθήναις Αρχαιολογική Έταιρεία.

ΟΙ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ

Γιά τόν μεγάλο παλαιοχριστιανικό ναό τῆς Παναγίας, πού βρίσκεται στήν Παροιکیά τῆς νήσου Πάρου, τόν ὁποῖο ἀνήγειραν, ἀρχικά, ἡ Ἁγία Ἑλένη καί ὁ γιός της, Μέγας Κωνσταντῖνος, πρῶτος χριστιανός αὐτοκράτορας τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, τόν 4ο αἰῶνα καί τόν ὁποῖο ἀποκατάστησε καί ἀνακαίνισε, δύο αἰῶνες ἀργότερα, ὁ βυζαντινός αὐτοκράτορας Ἰουστινιανός, ὑπάρχουν δύο ὀνομασίες:

«Καταπολιανή» καί «Ἐκατονταπυλιανή».

Μέχρι πρίν λίγα χρόνια, ἐπικρατοῦσε ἡ ἄποψη ὅτι, ἡ πραγματική ὀνομασία τοῦ Ναοῦ εἶναι «Καταπολιανή», κι αὐτό γιατί βρισκόταν «κατά τήν πόλιν», πρὸς τό μέρος, δηλαδή, τῆς ἀρχαίας πόλης. Ἡ ὀνομασία αὐτή, ἀναφέρεται γιά πρώτη φορά, σέ ὑπόμνημα περὶ Νάξου καί Πάρου, τοῦ Βενετοῦ δούκα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, Ἰωάννη Δ΄, τοῦ ἔτους 1562.

Γιά τήν δεύτερη ὀνομασία, «Ἐκατονταπυλιανή», εἶχε ἐδραιωθεῖ ἡ ἄποψη ὅτι, ἦταν δημιούργημα τῶν λόγιων τοῦ 18ου αἰῶνα, πού θέλησαν νά δώσουν, μέ τό ὄνομα αὐτό, περισσότερη μεγαλοπρέπεια στό Ναό.

Ὁ Περικλῆς Γ. Ζερλέντης¹, ἱκανώτατος ἱστορικός ἐρευνητής, στό μελέτημά του «Ὁ ἐν Παροιکیά ναός τῆς Καταπολιανῆς», πού εἶχε δημοσιεύσει στό ἔντυπο «Νησιωτική Ἑπετηρίς», στή Σύρο, τό ἔτος 1918, ἀναφέρει ἕνα ἔγγραφο, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, στό ὁποῖο γίνεται, γιά πρώτη φορά, μνεία τῆς ὀνομασίας «Ἐκατονταπυλιανή», γιά τόν ἀρχαῖο Ναό μας. Τό ἔγγραφο αὐτό, βρίσκεται στόν κώδικα II. C. 35 τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Νεαπόλεως, ἔχει ὑπογραφεῖ ἀπό τόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Θεόκλητο Β΄²

1. Περικλῆς Γ. Ζερλέντης. Ἐνας ἀπό τοὺς σημαντικότερους καί πολυγραφότερους ἱστοριοδίφες τοῦ τέλους τοῦ 19ου καί τῶν ἀρχῶν τοῦ 20ου αἰῶνα. Γεννήθηκε τό 1852, στήν Ἑρμούπολη τῆς Σύρου καί πέθανε στήν ἴδια πόλη, τό 1925. Ασχολήθηκε μέ φιλολογικές καί ἱστορικές μελέτες καί ἔκανε ἱστοριοδιφικές ἐρευνες, σέ πολλές χώρες τῆς Εὐρώπης, στήν Τουρκία καί σέ πολλά νησιά τοῦ Αἰγαίου. Σέ διάστημα 40 χρόνων, ἔγραψε περισσότερες ἀπὸ 130 μελέτες, σέ βιβλία καί ἐπιστημονικά περιοδικά, πού διαφωτίζουν ἄγνωστες πτυχές τῆς ἐκκλησιαστικῆς, κυρίως, ἱστορίας τῆς Χώρας μας, ἰδιαίτερα τῶν Κυκλάδων, κατὰ τήν φραγκοκρατία καί τήν τουρκοκρατία. Απὸ τά βιβλία του, ἀναφέρουμε τά: α) «Ἱστορικά σημειώματα ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν ἐν Νάξῳ Καπουκίνων» - 1922. β) «Γράμματα τῶν τελευταίων Φράγκων δουκῶν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους» - 1924. γ) «Ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Ἑλληνική Ἐκκλησία ἐπὶ Ἑνετῶν». - 1921. δ) «Μηλιγγοί καί Ἐξαιρίται Σλάβοι ἐν Πελοποννήσῳ». - 1922. ε) «Ἱστορικαὶ ἐρευναι περὶ τὰς Ἐκκλησίας τῶν νήσων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου θαλάσσης». - 1913. Πολλές ἀπὸ τίς ἱστορικές μελέτες του, ἔχουν δημοσιευθεῖ σέ διάφορα ἔντυπα, ὅπως τά: «Νησιωτική Ἑπετηρίς», «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καί Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας», «Παρνασσός» κ.α.

2. Θεόκλητος Β΄. Πατριάρχης Κων/πόλεως, ἀπὸ τόν Φεβρουάριο τοῦ 1585, μέχρι τόν Ἰούνιο τοῦ 1586. Ἦταν ὁ τελευταῖος πατριάρχης, πού εἶχε τήν ἑδρα του στή μονή τῆς Παμμακαρίστου, ἡ ὁποία μετατράπηκε σέ τζαμί, τό 1586. Τό Πατριαρχεῖο μεταφέρθηκε κατόπιν, στήν φτωχική ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου, στό Βλάχ-Σεράϊ, στήν ὁποία παρέμεινε ἐπὶ 11 χρόνια, μέχρι τό 1597.

καί ἔχει χρονολογία - σύμφωνα μέ τόν Ζερλέντη - τό ἔτος 1606. (τό παρόν ἐγένετο ἐν μηνί μαρτίῳ, ἰνδικτιῶνος³ ἰδ').

Μεταγενέστεροι συγγραφεῖς πού ἀσχολήθηκαν μέ τόν ἀρχαῖο Ναό μας, ὅπως οἱ ἀείμνηστοι Κ. Ψυχογιός - Στ. Ποπολάνος⁴, Ἀθηνᾶ Τασούλη⁵, Γ. Ν. Κορρές⁶, Γ. Κ. Ζωγραφάκης⁷ καί Ἰ. Ν. Μαῦρος⁸, στηριζόμενοι στό παραπάνω κείμενο τοῦ πολύ ἱκανοῦ καί συνήθως προσεκτικοῦ Περικλῆ Ζερλέντη, γράφουν κι αὐτοί ὅτι, ἡ πρώτη ἀναφορά τῆς ὀνομασίας «Ἐκατονταπυλιανή», ἔγινε τό ἔτος 1606.

Λίγα χρόνια, ὅμως, μετά, ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Δημητροκάλλης⁹, καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Θράκης, στό μελέτημά του: «Οἱ πρώτες μνεῖς τῆς ὀνομασίας Παναγία ἡ Ἐκατονταπυλιανή», πού δημοσίευσε στό ἔντυπο «Παρνασσός», τό 1973 (τόμ. ΙΕ', σελ. 520 - 524) ἰσχυρίζεται ὅτι, ἀπό μελέτη πού ἔκανε ὁ ἴδιος στό πρωτότυπο ἔγγραφο τοῦ Πατριάρχου Θεολήπτου Β', γιά τό ὁποῖο ἔγινε προτύτερα λόγος, διαπίστωσε ὅτι, ἡ χρονολογία πού ἀναφέρει ὁ Ζερλέντης, γιά τήν σύνταξη τοῦ παραπάνω ἐγγράφου, δηλαδή τό 1606, εἶναι ἐσφαλμένη. Καί τοῦτο γιατί: α) ὁ Θεολήπτος Β', ἦταν Πατριάρχης, τό 1585 - 1586 καί ὄχι τό 1606, κατά τό ὁποῖο Πατριάρχης ἦταν ὁ Ραφαήλ Β', β) τό ἔτος 1606 συμπίπτει μέ τήν δ' καί ὄχι μέ τήν ἰδ' ἰνδικτιῶνα πού ἀναφέρει τό ἔγγραφο αὐτό, καί γ) τό ἔτος (ἀπό κτίσεως κόσμου) πού γράφει ὁ Ζερλέντης, δέν ἀντιστοιχεῖ στό 1606, ἀλλά στό 1586. Ἀναφέρει ἀκόμα ὅτι, τό 1586, συμπίπτει καί μέ τήν ἰδ' ἰνδικτιῶνα καί μέ τήν περίοδο πού ἦταν πατριάρχης, ὁ Θεολήπτος Β'.

Ἀπό τά παραπάνω προκύπτει ὅτι, κατά τόν καθηγητή Δημητροκάλλη, ἡ πρώτη μνεῖα τῆς ὀνομασίας «Ἐκατονταπυλιανή», εἶναι παλαιότερη ἀπό τά μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα, πού πίστευαν παλαιότερα, μέ πιθανώτερη χρονολογία πρώτης ἀναφορᾶς της, τό 1586 καί ὄχι τό 1606.

Ὁ καθηγητής Δημητροκάλλης, στό παραπάνω μελέτημά του ἀναφέρει ἀκόμα ὅτι ἐκτός ἀπό τό ἔγγραφο τοῦ Πατριάρχου Θεολήπτου Β' ὁ ναός τῆς Παναγίας τῆς Πάρου, ὀνομάζεται «Ἐκατονταπυλιανή» καί σέ μεταγενέστερο ἔγγραφο τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Τιμοθέου Β'¹⁰, πού βρίσκεται κι αὐτό στόν κώδικα Π. C. 35 τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Νεαπόλεως.

Γιά τίς δύο ὀνομασίες τοῦ μεγάλου παλαιοχριστιανικοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας μας, ὑπάρχει καί ἄλλη ἐκδοχή, ἐκείνη τοῦ ἀείμνηστου συμπολίτη μας, Θεολόγου Χρ. Ἀλιπράντη¹¹, καθηγητή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τήν ὁποία διατυπώνει στό βιβλίο του «Ἡ Ἐκατονταπυλιανή τῆς Πάρου. 1670 χρόνια ἀπό τό τάμα τῆς Ἁγίας Ἑλένης», τό ὁποῖο ἐκδόθηκε τό ἔτος 1996, ἔτος ἑορτασμοῦ τῶν 17 αἰῶνων τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς.

Σύμφωνα, λοιπόν, μέ τόν καθηγητή Ἀλιπράντη, τό παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ

3. Ἰνδικτίων ἢ Ἰνδικτος. Δεκαπενταετής χρονικός κύκλος. Ἡ μέτρηση τοῦ χρόνου κατά ἰνδικτιῶνες, ἄρχισε ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τήν 1η Σεπτεμβρίου τοῦ 312 μ.Χ. Ἀργότερα, χρησιμοποιήθηκε καί ἀπό τήν Ἐκκλησία. Ἀπό τήν ἐποχή τοῦ αὐτοκράτορα Ἰουστινιανοῦ, τό 537 μ.Χ. καθιερώθηκε ὡς ἐπίσημη χρονολογία στά κρατικά ἔγγραφα, ἀκόμα καί στά αὐτοκρατορικά ἔγγραφα, τά χρυσόβουλα καί τά πρακτικά τῶν τοπικῶν καί τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Γύρω στόν 4ο αἰῶνα, καθιερώθηκε ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου, ὡς ἀρχή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους. Ἡ ἡμέρα αὕτη συμπίπτει μέ τήν ἀρχή τῆς ἰνδικτιῶνας. Ἀπό τότε, ἡ ἡμέρα αὕτη ὀρίστηκε ὡς ἑορτή, γιά τήν Ἐκκλησία, (Ἀρχή τῆς Ἰνδίκτου) καί καθιερώθηκε εἰδική λειτουργία, ἡ ὁποία τελεῖται μέχρι σήμερα.

4. Κ. Ψυχογιού - Στ. Ποπολάνου, «Ἡ Πάρος ἀπό τήν ἀρχαιότητα, ὡς τήν σύγχρονη ἐποχή», 1937.

5. Ἀθηνᾶ Τασούλη, «Ἡ Καταπολιανή. Ἱστορία καί Θρύλος», 1944.

6. Γ. Ν. Κορρέ, «Ἡ Ἐκατονταπυλιανή τῆς Πάρου», 1954.

7. Γ. Κ. Ζωγραφάκης, «Πάρος. Περίπατοι ἀνάμεσα ἀπό τήν ἱστορία τά μνημεῖα καί τίς παραδόσεις της», 1968.

8. Ἰ. Ν. Μαῦρου, «Ὁ ναός τῆς Παναγίας Πάρου (Ἐκατονταπυλιανῆς), 1969.

9. Γεώργιος Ν. Δημητροκάλλης, Γεννήθηκε στήν Ἀπείρανθο τῆς Νάξου, τό 1933, ἀλλά μεγάλωσε καί ἔζησε στήν Ἀθήνα. Ἀρχιτέκτων μηχανικός. Σπούδασε Ἀναστήλωση Μνημείων στήν Ἀρχιτεκτονική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ρώμης. Ἀριστοῦχος διδάκτωρ καί Ὑφηγητής τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς Σχολῆς, τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δίδαξε κυρίως, Συγκριτική Μορφολογία Ἀρχιτεκτονικῆς καί Τέχνης, στήν Ἀρχιτεκτονική Σχολή, ἀλλά καί στή Σχολή Καλῶν Τεχνῶν τοῦ ἴδιου Πανεπιστημίου. Ἀργότερα, ἐκλέχτηκε Ἀναπληρωτής Καθηγητής, τῆς Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας, στήν Ἀρχιτεκτονική Σχολή τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Τό ἐπιστημονικό του ἔργο, εἶναι ἰδιαίτερα ἐκτεταμένο καί ἀναφέρεται, κυρίως, στήν μελέτη βυζαντινῶν μνημείων, ἀπό τήν Ἰταλία, μέχρι τήν Ἀρμενία. Ἀσχολήθηκε ἐκτεταμένα, μέ τοὺς τομεῖς τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης, τῆς Λαογραφίας καί τῆς Φιλολογίας. Ἐλαβε μέρος, μέ ἀνακοινώσεις του, σέ πολλά συνέδρια, στήν Ἑλλάδα καί τό ἐξωτερικό, ἔγραψε περισσότερα ἀπό διακόσια μελετήματα σέ ἐπιστημονικά περιοδικά καί συνέγραψε 17 βιβλία. Ἀπό τά ἔργα του, ἀναφέρουμε ἐνδεικτικά, τά παρακάτω: α) «Συμβολαί εἰς τήν μελέτην τῶν Βυζαντινῶν Μνημείων τῆς Νάξου», 1972. β) «Θρησκευτικὰ καί Λαογραφικά Μελετήματα», 1997. γ) «Βυζαντινὴ Ναοδομία στήν Νάξο», 2000. δ) «Ὁ Βυζαντινὸς ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας, εἰς Ἐπισκοπιανὰ Πάρου», 1968. ε) «Ὁ εἰς Πρωτόρια Πάρου Βυζαντινὸς ναὸς», 1969. στ) «Οἱ Βυζαντινοὶ ναοὶ τῆς Πάρου», 1998. κα. Τιμῆθηκε μέ τό ἀργυρὸ μετάλλιο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καί ἄλλες τιμητικὰς διακρίσεις. Ἀπέθανε στήν Ἀθήνα, τό ἔτος 2004.

10. Τιμόθεος Β' Πατριάρχης Κων/πόλεως, ἀπό τό 1612, μέχρι τό 1621. Ἀντιστάθηκε στήν πολεμική τῶν Ἰησουϊτῶν κατά τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀνοικοδόμησε τήν ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου, στό ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, στή συνοικία «Φανάρι» τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

11. Θεολόγος Χρ. Ἀλιπράντης. Γεννήθηκε στίς Λεῦκες τῆς Πάρου, τό 1938. Πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς καί τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀρχαιολόγος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας. Ἀπό τόν Μάιο τοῦ 1963, ἕως τό τέλος τοῦ 1964, ἐργάστηκε ὡς ἐπόπτης τῶν ἐργασιῶν ἀναπαλαίωσης τοῦ ναοῦ τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, καθηγητής τῆς Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας καί Τέχνης, στό Ἀριστοτελεῖο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τά κυριώτερα ἀπό τά δημοσιεύματά του, εἶναι: α) «Χρυσοκέντητα Ἄμφια τῆς Ἰ. Μονῆς Λειμῶνος Λέσβου», 1975. β) «Θησαυροὶ τῆς Σίφνου. Εἰκόνες τῶν Ναῶν καί τῶν Μονῶν», 1979. γ) «Ὁ Μωϋσῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἡ εἰκονογραφία τῆς κλήσεως τοῦ Μωϋσέως καί τῆς παραλαβῆς τοῦ Νόμου», 1992. δ) «Ἡ Ἐκατονταπυλιανὴ τῆς Πάρου», Ἐκδοση τοῦ Δήμου Πάρου, 1993. ε) «Βυζαντινὴ Μαρώνεια. Ἀνασκαφὴ στὸν Ἅγιο Χαράλαμπο», 1994. στ) «Ἡ Ἐκατονταπυλιανὴ τῆς Πάρου. 1670 χρόνια ἀπό τό τάμα τῆς Ἁγίας Ἑλένης», Ἐκδοση τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς, 1995. Ἀπέθανε στήν Ἀθήνα, τό ἔτος 2004.

μας, ἦταν ἀρχικά μία μικρή τρίκλιτη βασιλική, ἀφιερωμένη στήν Παναγία. Σ' αὐτόν τόν μικρό ναό, σύμφωνα μέ τήν παράδοση, ἡ Ἁγία Ἑλένη, προσευχήθηκε καί ἔκανε τό γνωστό τάμα, ὅταν κατά τό ταξίδι της στό Ἱεροσόλυμα, τό 326, γιά νά βρεῖ τόν Τίμιο Σταυρό, λόγω θαλασσοταραχῆς κατέφυγε στό λιμάνι τῆς Πάρου. Ὁ μικρός αὐτός ναός, βρισκόταν «κατά τήν πόλιν» καί γι' αὐτό τόν λόγο, εἶχε ἀποδοθεῖ, πιθανώτατα, σ' αὐτόν, ἡ ὀνομασία «Καταπολιανή». Στή συνέχεια, ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, ἐκπληρώνοντας τό τάμα τῆς μητέρας του, ἵδρυσε, σέ ἐπαφή μέ τόν πρῶτο μικρό ναό τῆς Παναγίας, μεγαλοπρεπῆ ξυλόστεγη βασιλική, πού ἀνακαίνισε δύο αἰῶνες ἀργότερα, μέ θόλους καί τροῦλλο, ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστινιανός. Γιά νά τονίσουν, λοιπόν, καί νά ἐξάρουν τήν νεώτερη μεγαλοπρεπῆ βασιλική, ἀλλά καί γιά νά τήν διακρίνουν ἀπό τόν ἀρχαιότερο καί μικρότερο ναό τῆς Παναγίας τῆς Καταπολιανῆς, τῆς ἀπέδωσαν τήν ἐπωνυμία: «Παναγία Ἑκατονταπυλιανή».

Ἐπί πλέον, ἡ ὑπαρξη τῆς ἐπωνυμίας «Ἑκατονταπυλιανή», πρίν ἀπό τόν 15ο αἰῶνα, δικαιολογεῖ τήν παράδοση γιά τίς ἐνενήντα ἐννιά πόρτες, πού λεγόταν μετά τήν Ἄλωση τῆς Πόλης, ὅχι μόνον γιά τήν Ἁγία Σοφία τῆς Κωνσταντινούπολης, ἀλλά καί γιά τήν Ἑκατονταπυλιανή. Σύμφωνα μέ τήν παράδοση αὐτή, ἐνενήντα ἐννέα φανερές πόρτες ἔχει ὁ ναός τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς καί ἡ ἑκατοστή εἶναι κλειστή καί δέν φαίνεται. Θά φανεῖ καί θά ἀνοίξει, ὅταν οἱ Ἕλληνες πάρουν πάλι τήν Πόλη!

Ἡ παράδοση αὐτή, πού δημιουργήθηκε μετά τήν κατάκτηση τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπό τοὺς Τούρκους, σύμφωνα μέ τήν ἄποψη τοῦ καθηγητῆ Ἀλιπράντη, δέ θά μπορούσε νά λέγεται καί νά σχετίζεται μέ τόν λαμπρό ναό τῆς Παναγίας τῆς Πάρου, ἂν δέν ὑπῆρχε γι' αὐτόν ἡ ὀνομασία «Ἑκατονταπυλιανή».

Κατά τόν καθηγητῆ Ἀλιπράντη, ἡ νεώτερη ὀνομασία, δέν ἔγινε ἀφορμή νά λησμονηθεῖ ἡ παλαιά. Καί οἱ δύο ὀνομασίες, ἄσχετα ἀπό τήν αἰτία καί τόν χρόνο πού δημιουργήθηκαν, παρέμειναν διά μέσου τῶν αἰῶνων καί χρησιμοποιοῦνται παράλληλα, χωρίς διάκριση παλαιοῦ μικροῦ καί νέου μεγάλου ναοῦ, ἀφοῦ ἀποτελοῦν καί οἱ δύο αὐτοὶ ναοί, ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐνιαῖο ἐκκλησιαστικό συγκρότημα, μέσα στό ὁποῖο δεσπόζει ὁ κυρίως ναός τῆς Παναγίας τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς.

Ἀπό ὅλα τὰ ἐκτεθέντα παραπάνω, συμπεραίνουμε ὅτι, γιά τόν παλαιοχριστιανικό ναό τῆς Παναγίας τῆς Πάρου, ὑπάρχουν δύο ὀνομασίες, «Καταπολιανή» καί «Ἑκατονταπυλιανή» καί ὅτι, καί οἱ δύο αὐτές ὀνομασίες βρίσκονται σέ παράλληλη χρήση, ἀπό τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνα.

Σήμερα, τό ἐπίσημο ὄνομα τοῦ Ναοῦ, εἶναι: «Ἑκατονταπυλιανή».

ΠΑΝΑΓ.Ι. ΠΑΤΕΛΛΗΣ
Ἰούνιος 2015

ΟΣΙΑ ΘΕΟΚΤΙΣΤΗ Η ΜΗΘΥΜΝΑΙΑ Η ΕΝ ΠΑΡΩ ΑΣΚΗΣΑΣΑ

ιά τόν βίο καί τήν πολιτεία τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης, τῆς Λεσβίας ἢ κατά νεώτερη ἐκδοχή, τῆς Μηθυμναίας, ἡ ὁποία ἔζησε, ἁγίασε καί ἐκοιμήθη, στόν παλαιό ναό τῆς Παναγίας τῆς Ἑκατονταπυλιανῆς, ὑπάρχει μία μόνο ἁγιολογική πηγή. Εἶναι ἓνα κείμενο ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος καί μεγάλης ἱστορικῆς ἀξίας, τῆς δευτέρας δεκαετίας τοῦ 10ου αἰῶνα, τοῦ ὁποίου συγγραφέας εἶναι ὁ Νικήτας ὁ μάγιστρος.

Ὁ Νικήτας ὁ μάγιστρος, εἶχε συνοδεύσει τόν βυζαντινὸ ναύαρχο Ἰμέριο, στήν ἐκστρατεία του ἐναντίον τῶν Ἀράβων Σαρακηνῶν τῆς Κρήτης, στὶς ἀρχές τοῦ 10ου αἰῶνα. Κατά τό ταξίδι του πρὸς τήν Κρήτη, ὁ Νικήτας, πέρασε ἀπὸ τήν Πάρο, πληροφορήθηκε τήν περιπετειώδη ζωὴ καί τοὺς ἀσκητικούς ἄθλους τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης, ἀπὸ ἓνα γέροντα ἐρημίτη ἀσκητή, πού λεγόταν Συμεών, καί ὅταν ἐπέστρεψε στήν Βασιλεύουσα, συνέταξε τόν βίο της.

Λίγες δεκαετίες ἀργότερα, στό δεύτερο μισό τοῦ 10ου αἰῶνα, τό ἀρχικὸ κείμενο τοῦ Νικήτα, διασκεύασε ὁ σπουδαῖος βυζαντινὸς λόγιος, ὁ Συμεών, ὁ λογοθέτης καί μάγιστρος πού λόγω τῆς συστηματικῆς ἐνασχόλησής του μέ τό περιεχόμενο παλαιότερων Βίων ἁγίων, τοὺς ὁποίους ἐπεξεργάσθηκε, ὀνομάσθηκε Μεταφραστής ἢ Μεταφράστης. Ὁ Συμεών ὁ Μεταφραστής, διατήρησε, ὅχι μόνον τό περιεχόμενο τοῦ κειμένου πού ἔγραψε ἀρχικά ὁ μάγιστρος Νικήτας, ἀλλὰ καί τὰ αὐτοβιογραφικά στοιχεῖα τοῦ Νικήτα, μέ ἀποτέλεσμα, νά ἐπικρατήσῃ ἡ ἄποψη ὅτι, ὁ πρῶτος συγγραφέας τοῦ Βίου τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης, ἦταν ὁ Συμεών ὁ Μεταφραστής. Ἡ πλάνη αὐτή, ἐπεκράτησε μέχρι τό ἔτος 1884, κατὰ τό ὁποῖο, ὁ λόγιος ἱεροδιάκονος Θεόφιλος Ἰωάννου, δημοσίευσε ταυτόχρονα στή Βενετία, καί τό κεί-

μενο πού ἔγραψε ἀρχικά, ὁ Νικήτας ὁ μάγιστρος, καί τήν διακευὴ πού ἔκανε ἀργότερα, ὁ Συμεών ὁ Μεταφραστής. Ἔτσι ἀποκαταστάθηκε ἡ ἀλήθεια ὅτι, ὁ πρῶτος πού συνέγραψε τόν Βίο τῆς Ὁσίας, εἶναι ὁ Νικήτας ὁ Μάγιστρος καί ὅχι ὁ Συμεών ὁ Μεταφραστής.

Ὁ μάγιστρος Νικήτας, διηγεῖται στόν Βίο τῆς Ὁσίας Θεοκτίστης ὅτι, μέ ἐντολή τοῦ αὐτοκράτορα Λέοντα ΣΤ' τοῦ Σοφοῦ, συνόδευσε τόν ναύαρχο Ἰμέριο, τό 911, στήν μεγάλη ἐκστρατεία του, μέ μεγάλες ναυτικές καί χερσαῖες δυνάμεις, ἐναντίον τῶν Ἀράβων Σαρακηνῶν τῆς Κρήτης, οἱ ὁποῖοι εἶχαν καταλάβει καί κατεῖχαν, αὐτό τό νησί, ἐνενήντα περίπου χρόνια.

Ὁ Ἰμέριος, πλέοντας πρὸς τήν Κρήτη, λόγω σφοδρῶν ἀντίθετων ἀνέμων, ἀναγκάστηκε νά καταφύγῃ σέ ἀσφαλῆ ὄρμο τῆς Πάρου, πού βρίσκεται στήν ἀνατολική ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ, ἀπέναντι ἀπὸ τήν Νάξο. Τότε, ὁ Νικήτας καί ἡ συνοδεία του, ἦλθαν νά προσκυνήσουν τόν ξακουστό ναό τῆς Παναγίας, πού ὑψωνόταν λαμπρὸς, στό ἔρημο νησί τῆς Πάρου, ὅπως σημειώνει μέ κάποια ὑπερβολή, ὁ Νικήτας. Στή συνέχεια τῆς διήγησής του, δίνει μία καταπληκτικὴ, μία πολὺ ζωντανή καί γλαφυρὴ περιγραφή τοῦ πανιέρου αὐτοῦ ναοῦ, ὁ ὁποῖος τόν κατέπληξε μέ τήν ὁμορφιά καί τήν μεγαλοπρεπεία του, παρ' ὅλο πού ἦταν ἐγκαταλειμμένος καί εἶχε ὑποστῇ πολλές καί μεγάλες φθορές. Τόν μεγάλο, ὅμως, θαυμασμό του, τόν διαδέχθηκε ἡ ἀγανάκτηση, ὅταν εἶδε τό κιβώριο, τό μαρμάρينو δηλαδὴ ἐπιστέγασμα τῆς Ἁγίας Τράπεζας τοῦ μεγάλου ναοῦ, νά κείτεται κομματιασμένο στή γῆ. Καί ἐνῶ ἀναθεμάτιζαν ἐκεῖνο τόν ἀσεβῆ πού ἔκανε αὐτὴ τήν βάρβαρη καί ἀνόσια πράξη, βλέπουν νά τοὺς πλησιάζει ἓνας γέροντας ἀσκητής, ἰσχνός, χλωμός καί ἀνυπόδοτος, ντυμένος μέ τρίχινο ράσο. Τοὺς εἶπε ὅτι,

ονομάζεται Συμεών. Από τόν έρημίτη Συμεών ό Νικήτας, πληροφορήθηκε ότι, ό αΐτουργός αΐτῆς τῆς Ιεροσολίας, ἦταν ό τρομερός κουρσάρος Νίσιρις. Πληροφορήθηκε, ακόμα, από τόν μοναχό αΐτόν, μέ κάθε λεπτομέρεια, τόν περιπετειώδη βίο, τῆς Όσίας Θεοκτίστης.

Σύμφωνα μέ τίς πληροφορίες τοῦ Συμεών, ἡ Όσία Θεοκτίστη, γεννήθηκε στή Μήθυμνα τῆς Λέσβου. Πολύ μικρή ἔχασε τοὺς γονεῖς τῆς καί οἱ συγγενεῖς τῆς τὴν παρέδωσαν σ' ἓνα μοναστήρι. Ἐκεῖ, οἱ μοναχές τὴν ἀνέθρεψαν καί ὅταν μεγάλωσε λίγο, ἔγινε μοναχή.

Σέ μία ἐπιδρομὴ τοὺς στή Λέσβο, Ἀραβες Σαρακηνοὶ πειρατές, αἰχμαλώτισαν μαζί μέ ἄλλες νέες τοῦ νησιοῦ καί τὴν μοναχή Θεοκτίστη. Στὴ συνέχεια, οἱ τρομεροὶ πειρατές, κατευθύνθηκαν μέ τὰ πλοῖα τοὺς, πρὸς τίς ἀκτές τῆς Αφρικῆς, γιὰ νὰ πουλήσουν τὸ ἔμψυχο φορτίο τοὺς, στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς περιοχῆς. Στὸ μακρὺ αὐτὸ ταξίδι τοὺς, πέρασαν ἀπὸ τὴν Πάρο. Προσορμίσθηκαν στὴ Λάγγερη τῆς Νάουσας, γιὰ νὰ ἐφοδιαστοῦν μέ νερό. Ἐκεῖ, ἔβγαλαν τίς αἰχμάλωτες στή στεριά, γιὰ νὰ συνέλθουν ἀπὸ τὴ ναυτία καί νὰ κοστολογήσουν τὸ «ἐμπόρευμά» τοὺς. Ἡ Όσία, προφασίστηκε μία φυσικὴ τῆς ἀνάγκη, ξέφυγε ἀπὸ τὴν ἐπιτήρηση τῶν φρουρῶν καί κατευθύνθηκε τρέχοντας, πρὸς τὸ πυκνὸ δάσος, πού σκέπαζε τότε ὁλόκληρο σχεδὸν τὸ νησί. Οἱ πειρατές τὴν καταδίωξαν. Ἐκεῖνη, τρέχοντας μέ σχισμένα πόδια ἀπὸ τίς πέτρες καί τὰ ἀγκάθια, ἀγωνιζόταν μέ ὅση δύναμη τῆς εἶχε ἀπομείνει, νὰ ἀπομακρυνθεῖ, γιὰ νὰ γλυτώσει τὴν ἀτίμωση καί τὴν σκλαβιά. Κάποια στιγμή, εἶδε ἀπὸ ψηλά τὰ πλοῖα τῶν πειρατῶν νὰ φεῶνουν καί νὰ ἀνοίγονται στὸ πέλαγος. Ἀνακουφισμένη, ἔπρεσε στὰ γόνατα, ὕψωσε τὰ μάτια τῆς στὸν οὐρανὸ καί εὐχαρίστησε τὸν Θεό, γιὰ τὴν σωτηρία τῆς!

Ἐρευνώντας τὸν ἄγνωστο καί ἔρημο τόπο, ἡ μοναχὴ Θεοκτίστη, ἔφθασε κάποτε στὸ ναὸ τῆς Παναγίας μας. Σ' αὐτόν τὸν ἱερό χωρὸ ἀποφάσισε νὰ περάσει τὸ ὑπόλοιπό τῆς ζωῆς τῆς. Ἐκεῖ, ὅπως γράφει ὁ Νικήτας, ἔζησε μόνη, περὶ τὰ 35 χρόνια, τρώγοντας ἄγρια χόρτα καί λούπινα. Νερό ἀντλοῦσε ἀπὸ μία πηγὴ, πού βρισκόταν κάτω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τραπεζα, τοῦ μεγάλου ναοῦ.

Κάποτε, ἦλθαν στὴν Πάρο κυνηγοὶ ἀπὸ τὴν Εὐβοία, γιὰ νὰ κυνηγήσουν ἄγρια ζῶα, στὰ δάση τοῦ νησιοῦ. Ἐνας ἀπὸ τοὺς κυνηγούς, ἦλθε στὸ ναὸ τῆς Παναγίας, γιὰ νὰ προσευχηθεῖ καί ἐνῶ περιεργαζόταν τὸ ναὸ, εἶδε μία ὕπαρξη, πού στὸ σχῆμα ἐμοιάζε μέ γυναῖκα, ἡ ἐμφάνισή τῆς ὅμως ἦταν ὑπεράνθρωπη. Ἄσπρα μαλλιά, μαῦρο πρόσωπο, δέρμα χωρίς σάρκα, μόλις πού συγκρατοῦσε στὴν θέση τοὺς τὰ ὁσῶ. Ἐμοιάζε μέ σκιά, ἓνα εἶδος πού μόλις διατηροῦσε τὴν ἀνθρώπινη μορφή. Ἦταν ἡ Όσία Θεοκτίστη, ἡ ὁποία, ἀφοῦ τοῦ διηγήθηκε τὸν βίο τῆς, τὸν παρακάλεσε, στὸ ἐπό-

μενο ταξίδι τοῦ στὸ νησί, νὰ τῆς φέρεי μερίδα τῆς Θείας Μεταληψης, γιὰτὶ καταλάβαινε πὼς πλησίαζε τὸ τέλος τῆς.

Τὸν ἐπόμενο χρόνο, ὁ κυνηγός, ἦλθε πάλι στὴν Πάρο καί ἔφερε στὴν Όσία τὸν «Ἅγιο Μαργαρίτη» πού τῆς εἶχε ὑποσχεθεῖ. Ἐκεῖνη, ἐκοινώνησε μέ δάκρυα στὰ μάτια, εὐχαρίστησε τὸν κυνηγὸ καί τὸν ἀποχαιρέτησε. Ὅταν σέ

λίγες μέρες, ὁ κυνηγός, πῆγε στὸ ναὸ τῆς Παναγίας, γιὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴν Όσία, τὴν βρῆκε νεκρή. Τὴν ἔθαψε στὸ σημεῖο πού βρίσκεται τὸ σημερινὸ παρεκκλήσιο τῆς Όσίας καί ὁ τάφος πού ἀποδίδεται σ' αὐτήν. Πρὶν τὴν ἐνταφιάσει, ἔκόψε, ἀπὸ πολλὴ εὐλάβεια, τὸ ἓνα τῆς χέρι, γιὰ νὰ τὸ πάρῃ μαζί του. Εἶναι γνωστὴ ἡ μεγάλη σημασία πού ἔδιναν οἱ χριστιανοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, στὰ ἅγια λείψανα.

Τὸ ἴδιο βράδυ, ἔφυγαν οἱ κυνηγοὶ ἀπὸ τὴν Πάρο καί ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦταν εὐνοϊκός, λογάριζαν πὼς τὸ πρωὶ θὰ ἔφθαναν στὴν Εὐβοία. Ὅταν ξημέρωσε, εἶδαν κατάπληκτοι τὸ πλοῖο τοὺς νὰ βρίσκεται ἀκίνητο, ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Πάρου! Τότε, ὁ κυνηγός, κατάλαβε ὅτι ἡ αἰτία αὐτοῦ τοῦ φαινομένου ἦταν τὸ λείψανο τῆς Ἁγίας, πού εἶχε μαζί του. Διηγήθηκε στοὺς συντρόφους τοῦ τὸ γεγονός, ἔφερε πίσω στὸ ναὸ τὸ ἱερό λείψανο καί ὕστερα ἀπ' αὐτὸ, τὸ

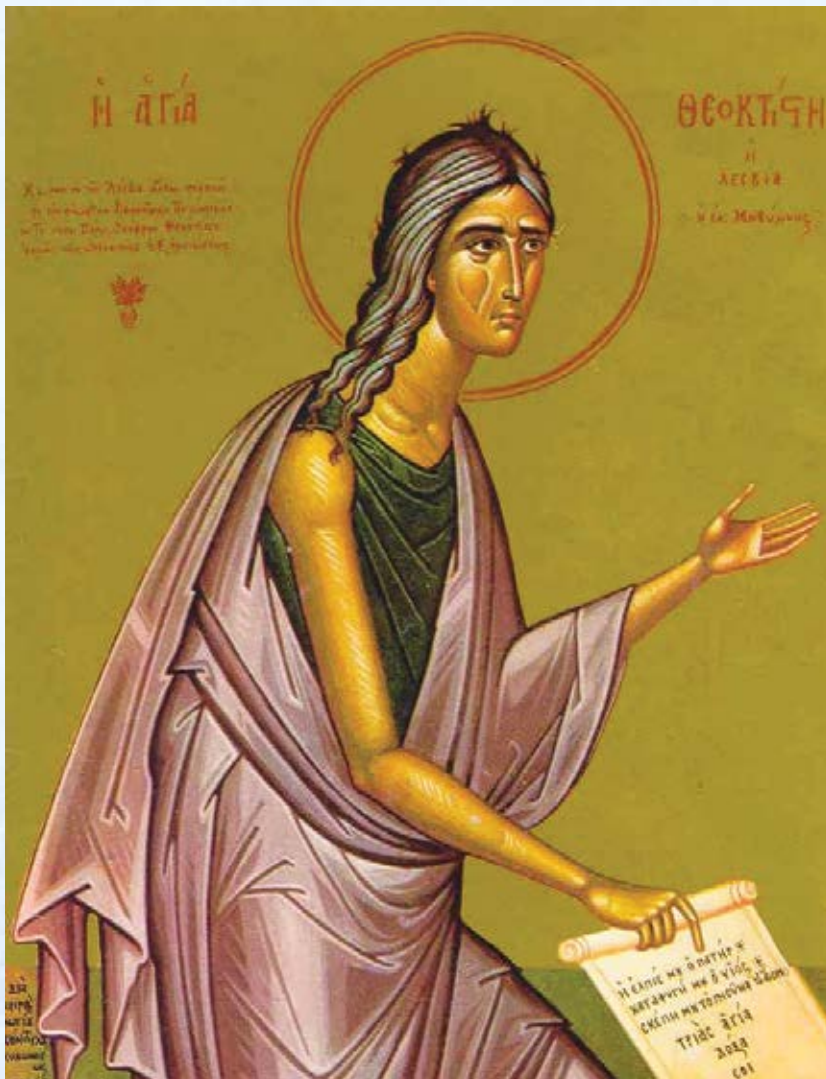
πλοῖο ἔφυγε καί ἔφθασε γρήγορα στὸν προορισμὸ του.

Τὸ σκῆνωμα τῆς Όσίας, βρίσκεται σήμερα στὴν Ἱκαρία, στὴν Ἱερὰ Μονὴ Λευκάδος. Γιὰ τὸν τρόπο πού βρέθηκε ἐκεῖ, ὑπάρχουν πολλές παραδόσεις. Ἡ ἐπικρατέστερη εἶναι ὅτι, ἀρκετὰ χρόνια μετὰ τὴν κοίμηση τῆς Όσίας, ἦλθαν στὴν Πάρο κυνηγοὶ ἀπὸ τὴν Ἱκαρία, γιὰ νὰ κυνηγήσουν στὰ ἐκτεταμένα δάση τῆς. Οἱ κυνηγοὶ αὐτοί, εἶχαν ἀκούσει γιὰ τὴν Όσία, ἐρευνήσαν τὴν Ἐκατοντατυλιανή, βρῆκαν τὸ σκῆνωμά τῆς καί τὸ μετέφεραν στὴν πατρίδα τοὺς, ἄφησαν μόνον τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ βραχιόνια ὁσῶ, αὐτὸ πού ὑπάρχει στὴν Ἐκατοντατυλιανή, μέσα σέ περιτέχνη ἀργυρὴ θήκη, κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς.

Ἡ μνήμη τῆς Όσίας Θεοκτίστης, γιορτάζεται πανηγυρικά, στὸ Ἱερό Προσκύνημα τῆς Ἐκατοντατυλιανῆς, στὶς 9 Νοεμβρίου. Δυστυχῶς, ὅμως, ὁ πανηγυρισμὸς αὐτός, περιορίζεται μόνον στὴν πόλιν μας. Δέν τιμᾶται, ἡ Όσία μας, σέ ὅλο τὸ νησί τῆς Πάρου, ὅπως θὰ ἔπρεπε. Ἡ Όσία Θεοκτίστη, ὅμως, ὅπως καί ἡ Ἐκατοντατυλιανή, δέν ἀνήκουν μόνον στὴν Παροικιά, ἀλλὰ σ' ὁλόκληρο τὸ νησί μας. Ἄς ἐλπίσουμε, ὅτι δέν θὰ ἀργήσει νὰ φανεῖ ἡ μέρα πού ἡ Όσία Θεοκτίστη, θὰ τιμᾶται καί θὰ γεραίρεται ἀπὸ ὅλους τοὺς Παρίους.

Εὐχομαι, ἐκ βαθέων, ἡ χάρις τῆς, νὰ σκεπάζῃ ὅλους μας καί τὸ εὐλογημένο νησί μας.

Ὁκτώβριος 2015.
ΠΑΝΑΓ. Ι. ΠΑΤΕΛΛΗΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΣΩΤΟC 23

ΣΥΝΤΟΜΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΟΣΙΟΥ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΖΕΡΒΑΚΟΥ

τὸν πολυτάραχον 20ὸν αἰῶνα ἀνάμεσα στὸ ποικιλοτρόπως δοκιμαζόμενον ἑλληνικὸν ἔθνος ἔζησε ἓνας ἥρωας τοῦ Πνεύματος, ἓνας ἀληθινὸς ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος κατηνάλωσε ὅλες του τὶς δυνάμεις, σωματικὲς καὶ πνευματικὲς, γιὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Γεννήθηκε τὸν Μαῖον τοῦ 1884 στὸ χωρίον Πάκια τῆς Λακωνίας ἀπὸ εὐποροὺς ἀλλὰ εὐλαβεῖς καὶ θεοφοβούμενους γονεῖς, τὸν Παναγιώτην καὶ τὴν Αἰκατερίνην Ζερβάκου. Ἡ εὐσέβεια τῶν γονέων τοῦ ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν θεάρεστον πράξιν τῆς εὐλαβοῦς μητρός του ἡ ὁποία, μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ συζύγου της, ἔγινε Μοναχή. Ὁ κατὰ σάρκα υἱὸς της ἔγινε κατὰ πνεῦμα πατὴρ αὐτῆς. Ἡ εὐλογημένη βιοτὴ τοῦ εὐλαβοῦς Κωνσταντίνου (ἦτο τὸ ὄνομα ποῦ τοῦ ἐδόθη κατὰ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα), ἐνέπνευσε καὶ τὴν κατὰ σάρκα ἀδελφὴν του καὶ τὴν ὁδήγησε εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναζουσῶν.

Ὅποῖος ἔμελλε νὰ καταστῇ ὁ μικρὸς Κωνσταντῖνος

ἐφάνη ἀπὸ τὴν παιδικὴν καὶ ἐφηβικὴν του ἡλικίαν. Ἦτο στολισμένος μὲ πολλὰ χαρίσματα. Εἶχε σεβασμὸν καὶ ὑπακοὴν εἰς τοὺς καλοὺς γονεῖς ἀλλὰ κυρίως ἀγάπην ἄμετρον πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα, τὴν Παναγίαν Μητέρα Του καὶ πρὸς πάντας τοὺς Ἁγίους. Μὲ τὴν αὐξησιν τῆς σωματικῆς ἡλικίας ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη γιγάντωνε καὶ κατελάμβανε τὸ εἶναι τοῦ ἐναρέτου Κωνσταντίνου.

Ὅταν ὑπηρέτησεν ἐπὶ 3 ἔτη ὡς διδάσκαλος εἰς τὸ χωρίον Φοινίκι τῆς Λακωνίας, πολλὰ θαυμαστὰ σημεῖα ἔβλεπαν οἱ μικροὶ μαθηταὶ του ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάλοι ποὺ τὸν συναναστρέφοντο. Ὁ μακαριστὸς Παντελεήμων Κορωναῖος, κάτοικος τοῦ χωρίου Φοινίκι ἔλεγεν εἰς τὰς ἀδελφάς του Ἱ. Ἡσυχ. Θαψανῶν πὼς τὸν εἶδεν μὲ τὰ αἰσθητὰ μάτια του νὰ μὴν πατᾷ ἐπάνω στὴν γῆν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸ διεβεβαίωσαν καὶ ἄλλοι κάτοικοι τοῦ προνομιούχου αὐτοῦ χωρίου. Καὶ πὼς νὰ μὴν ἔδειχνε ὁ Ἅγιος Θεὸς εἰς τοὺς ἀπλοϊκοὺς ἀνθρώπους θαυμαστὰ σημεῖα, ἀφοῦ ὁ ἐνάρετος Κων/νος μετὰ τὴν προσφορὰν του εἰς τὸ σχολεῖον ἀναζητοῦσε τὸν Πλάστην του διὰ τῆς θερμῆς προσευχῆς σὲ χώρους ἐρημικούς;

Γρήγορα, ὁ θεὸς ζῆλος του ἀπὸ μικρὸ ρυάκι ἔγινε μεγάλος ποταμὸς ὁ ὁποῖος τὸν κατέκλυσε. Δὲν ἔβλεπε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸν Ἅγιον Θεὸν καὶ τὴν Παναγίαν Μητέρα Του. Ἡ μεγάλη ἀπόφασις δὲν ἄργησε νὰ τοῦ σβύσῃ κάθε ἄλλην ἀνθρώπινη καὶ νόμιμη ἀγάπην, ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς καλοὺς γονεῖς του. Ἀνυπόδητος καὶ μὲ τὸ Εὐαγγέλιο στὸ χέρι ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν ἐπίγεια πατρίδα μὲ σκοπὸ νὰ φθάσῃ στὴν Οὐράνια Πατρίδα, τὴν Ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Ὅποιους πολέμους, θλίψεις καὶ δοκιμασίες πέρασε κατὰ τὴν διαδρομὴν αὐτήν, γνωρίζει μόνον ὁ Ἅγιος Θεὸς καὶ ὁ καλὸς Κων/νος. Πολλὲς φορές στερήθηκε καὶ αὐτὸν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα καὶ τὰ ὑποδήματα. Τὸ κορύφωμα τῆς δοκιμασίας του ἦτο ἡ καταπόνησις τῆς σωματικῆς του ὑγείας. Ὅμως ἡ Θεία βοήθεια δὲν ἄργησε νὰ ἔρθῃ. Ἐδέχθη οὐράνιαν τροφήν ἀπὸ Ἅγιον Ἀγγελὸν καὶ θαυμαστὴν σωματικὴν θεραπείαν.

Κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν του ἐγνώρισε ἐναρέτους ἄνδρας, μεγάλα ἀναστήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Γραμμάτων. Παρηκολούθησε τὶς ἱερὲς ἀγρυπνίες εἰς τὸν Προφῆτην Ἑλισσαῖον μὲ λειτουργὸν τὸν Ἅγιον Νικόλαον τὸν Πλανᾶν καὶ ἱεροψάλτας τοὺς πρυτάνεις τῶν Γραμμάτων Ἀλεξάνδρους, Παπαδιαμάντην καὶ Μωραϊτίδην. Ὅμως ἡ μεγαλυτέρα εὐλογία ἦτο ἡ πνευματικὴ γνωριμία του μὲ τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον τοῦ αἰῶνος μας, τὸν Ἅγιον Νεκτᾶριον.

Ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τῆς μοναχικῆς ζωῆς ἐλήφθη. Ὅμως ἡ ἐκλογὴ τοῦ τόπου δὲν ὀριστικοποιήθηκε. Ἡ καρδιά τοῦ εὐλαβοῦς νέου ἐκλινε πρὸς τὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας, τὸ Ἅγιον Ὅρος. Ὅμως, τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτο ἡ Ἱ. Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας εἰς τὴν νῆσον Πάρον. «Ὅπου καὶ νὰ πᾶς, στὴν Λογγοβάρδα θὰ καταλήξῃς», τοῦ εἶπε ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος. Καὶ ἐκεῖ κατέληξε, σωθεὶς ἀπὸ βέβαιον θάνατον ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἡ ἐπανθοῦσα Ἱ. Μονὴ τῆς Λογγοβάρδας τὸν ἐδέχθη τὸ 1907 μὲ πολλὴν ἀγάπην. Πολὺ νωρὶς λαμβάνει τὸ Μέγα καὶ Ἀγγελικὸν Σχῆμα καὶ τὸ 1912 χειροτονεῖται Ἱερεὺς καὶ στὴ συνέχεια Πνευματικός.

Τὸ πόσον εἰργάσθη εἰς τὸν πνευματικὸν ἀγρὸν τῆς Ἐκκλησίας τὸ μαρτυροῦν τὰ ἀναρίθμητα πνευματικὰ του τέκνα ὅπου γῆς εὐρισκόμενα. Μὲ τὰ πενιχρὰ συγκοινωνικὰ μέσα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀφήνοντας τὴν ἀγαπητὴν του ἡσυχίαν ἔφθανε σὲ κάθε σημεῖον τῆς πατρίδος προσφέροντας εἰς τοὺς πονεμένους ἀδελφοὺς χριστιανοὺς τὴν πνευματικὴν τροφοδοσίαν τοῦ Θείου Λόγου καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως. Ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ καρποφόρου δένδρου τὸ ὁποῖον ἡ Θεία Πρόνοια ἐφύτευσε εἰς τὴν Ἱερὰν Μάνδραν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας, ποτιζόμενον ἀπὸ τὰ νάματα τῶν χαρίτων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐδροσίζοντο οἱ καταπονημένοι στρατοκόποι τῆς ζωῆς καὶ ἀπὸ τοὺς γλυκεῖς καρποὺς του ἐτρέφοντο ὕλκως καὶ πνευματικῶς ἀναρίθμητες ὑπάρξεις ἐπὶ δεκαετίας.

Πέραν ἀπὸ τὸ συγγραφικὸν του ἔργον, ὡς Πνευματικὸς ἀνέπτυξε μεγάλην ἀλληλογραφίαν. Τὰ ἐπιστολόχαρτα περιβεβλημένα πάμπολλα ἀνθρώπινα προβλήματα ἔφθαναν στὸ ταπεινὸ κελλάκι του. Καὶ σκυμμένος ἐπάνω στὸ ὑποτυπῶδες γραφεῖο του μὲ τὸ φῶς τοῦ λυχναριοῦ ἢ τῆς λάμπας πετρελαίου ἔγραφε, ἔγραφε μέχρι τὰ μεσάνυχτα καὶ περισσότερο, γιὰ νὰ προσφέρῃ τὶς λύσεις τῶν προβλημάτων χαρίζοντας τὴν παρηγορία καὶ τὴν ἀνακούφισιν. Καὶ

ὁ Οὐρανὸς προσέφερε πλουσιοπαρόχως τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν αἰτημάτων. Θεραπεῖται ψυχῶν καὶ σωμάτων.

Οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν στὸν Ἅγιο Γέροντα, ὅπως εἶχε ἐπικρατήσει νὰ τὸν ἀποκαλοῦν ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅταν ἤθελαν νὰ ἀναφερθοῦν στὸν π. Φιλόθεον. Πολλὰ πνευματικὰ του τέκνα κυρίως ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ ἀλλοχοῦ ἔτρεχαν νὰ περάσουν τὶς Ἅγιες Ἡμέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς εἰς τὴν Λογγοβάρδα κοντὰ στὸν π. Φιλόθεον. Διότι ἦτο ἀνεπανάλπττος Λειτουργὸς τῶν Θείων Μυστηρίων. Ἡ μεγάλη εὐλάβειά του συνδυασμένη μὲ τὴν καλλιφωνίαν καὶ τὴν βυζαντινὴν ἀπόδοσιν τῶν Ὁρθοδόξων ὕμνων συνεῖχαν κάθε πιστὸν ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο εἰς τὸν ναόν.

Καὶ ὁ ἱερὸς Λειτουργὸς μετὰ ἀπὸ τὴν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν προσέφερε εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους τὸν Θεῖον Λόγον καὶ τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν χωρὶς νὰ ὑπολογίξῃ τὴν δικήν του σωματικὴν ἀνάπαυσιν. Τὴν ἀρχὴν του αὐτὴν ἐτήρησε μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Τὸ βράδυ τῆς 7ης Μαΐου τοῦ 1980 ἐξομολόγησε τὴν τελευταίαν ψυχὴν ποὺ ἐζήτησε νὰ τὴν δεχθῇ. Καὶ τὸ πρωὶ 5:00 π.μ. τῆς 8ης Μαΐου ἄφησε τὴν τελευταία του πνοὴν εἰς τὸ κελλάκι του, εἰς τὸ Ἱ. Ἡσυχ. τῆς Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης τῶν Θαψανῶν, ὅπου παρέμενε τὴν τελευταίαν δεκαετίαν μονίμως καὶ ὅπου εἶχε ἐτοιμάσει τὸν τάφον του.

Εἰς τὴν Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν τὸν ἐτίμησαν μὲ τὴν παρουσίαν τοὺς Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, Ἱερομόναχοι, Μοναχοὶ καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος πνευματικῶν του τέκνων. Ἡ κατάθεσις τοῦ Ἱεροῦ του Σκηνώματος εἰς τὸν τάφον ἔγινε τὸ ἀπόγευμα τῆς ἐπομένης ἡμέρας. Εἶχαν περάσει 36 ὥρες. Νεκρικὴ ἀκαμψία δὲν ὑπῆρχε, ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλους τοὺς μοναχοὺς. Πνευματικὸν του τέκνον σὲ ἀναπνηρική καρέκλα μὴ δυνάμενον νὰ ἀσπασθῇ τὸ Ἱερὸν Λείψανον ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς βαστάζοντας τὸ φέρετρον, τὸ χέρι του καὶ τὸ ἀσπιάσθηκε.

Τὸ βράδυ τῆς 9ης Μαΐου ὁ Ἅγιος Γέροντας ἀνεπαύετο εἰς τὸν τάφον του. Τὸν εἶχεν ἐτοιμασμένον ἀπὸ τὸ 1970 ὅταν, μὲ τὴν συνδρομὴν πνευματικῶν του τέκνων, ἔκτισε τὸν πρῶτον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στὴν Πάρον εἰς τὸν αὐτεῖον χώρον τοῦ Ἱ. Ἡσυχ. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης τῶν Θαψανῶν.

Παρέμεινε εἰς τὸν τάφον μέχρι τὸ 1993 ὅποτε ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τῶν Ἱερῶν του Λειψάνων κατόπιν ἐπιμονῆς τῶν ἀπανταχοῦ πνευματικῶν του τέκνων.

Κροκοβαφῇ τὰ ἱερὰ ὅσα καὶ ἡ Ἁγία Κάρα φυλάσσονται εἰς τὸ Καθολικὸν τοῦ Ἱ. Ἡσυχαστηρίου. Πολλοὶ Ἱερεῖς, Ἱερομόναχοι, Μοναχοί, Ἱεροὶ Ναοὶ καὶ Ἱερὰ Μοναί μᾶς παρακαλοῦν νὰ τοὺς ἀποστείλωμεν μικρὸν τεμάχιον ἐκ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων διὰ εὐλογίαν. Καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν μακρινὴν Αὐστραλίαν, Ἀμερικὴν, Καναδᾶ, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν παγωμένην Ἀλάσκαν μᾶς ἐζητήθη ἡ εὐλογία αὐτή.

Αἱ ἅγιοι πρεσβεῖαι του εὐχόμεθα νὰ σκέπουν, νὰ εὐλογοῦν κάθε ψυχὴν ποὺ τὸν ἐγνώρισεν εἴτε ἐν ζωῇ εἴτε διὰ μέσου τῶν ὅσων ἔχουν γραφεῖ διὰ τὸν Ἅγιον Πατέρα καὶ νὰ προστατεύουν τὴν Ἑλλάδα, τὴν χώραν τῶν Μαρτύρων καὶ Ἀγίων, ὅλους τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Ὁρθοδόξους ὅπου γῆς καὶ ὅλο τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἀμήν.

*Ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου
Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης
Θαψανῶν Πάρου.*

“Οποῖος ἀγαπᾷ δέν ἔχει ποτέ μοναξιά

ποῖος εἶναι ἀληθινά ταπεινός δέν ἔχει κανένα φόβο. Αὐτός πού ἀγαπᾷ τό Θεό καί τό συνάνθρωπο καί ὅταν εἶναι μόνος δέν εἶναι μόνος. Ὁ ταπεινός ἔχει ἀσφάλεια, ἀφοβία, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, πραότητα, ἀγαθοσύνη, ἐγκράτεια, ἐλευθερία, χάρη. Ἐνας γνήσιος χριστιανός πού ἀγαπᾷ, προσφέρεται, θυσιάζεται, ζεῖ γιά τοὺς ἄλλους, δέν μπορεῖ νά μὴν εἶναι ταπεινός. Ὁ ἀληθινά ταπεινός χαίρεται περισσότερο νά δίνει, παρά νά παίρνει. Δέν ἔχει ἀπαιτήσεις ἀπό τοὺς ἄλλους. Τοὺς ὑπομένει, τοὺς ἀποδέχεται, τοὺς καλοδέχεται, προσεύχεται γι' αὐτούς. Ἔτσι δέν στενοχωρεῖται. Στενοχωρούμεθα μέ τοὺς ἄλλους γιατί ἔχουμε πολλές ἀπαιτήσεις ἀπό αὐτούς. Εἴμαστε ἀρκετά αὐστηροί μαζί τους, ἐνῶ μέ τόν ἑαυτό μας εἴμαστε ἀρκετά ἐπιεικεῖς. Θέλουμε μόνο νά μᾶς προσέχουν, νά μᾶς ἀκοῦν, νά μᾶς ἀγαποῦν. Εἴμαστε φειδωλοὶ στήν προσοχή, στήν ἀκοή, στήν ἀγάπη ἀπέναντι τῶν ἄλλων. Ἀποζητᾶμε τήν ἐκτίμηση, τόν ἔπαινο, τό πλῆρες ἐνδιαφέρον τῶν ἄλλων. Ἐμεῖς ὅμως εἴμαστε τσιγγούνηδες σέ προσφορά.

Στεναχωριοῦνται εὐκόλα οἱ ἄνθρωποι, ἀποθαρρύνονται, ἀπογοπεύονται, θλίβονται καί μελαγχολοῦν, γιατί ἡ πίστη τους δέν εἶναι θερμή, ἡ ἐμπιστοσύνη τους στό Θεό εἶναι χαλαρή κι ἡ ἐλπίδα τους ἀπομακρυσμένη. Ὁ πιστός ἔχει πληροφορία βεβαιότητος, ἐνισχύσεως, ἐμπιστοσύνης καί ἐλπίδος. Δέν σημαίνει ὅτι δέν ἔχει προβλήματα, ἀλλά τά προβλήματα τά ἀντιμετωπίζει ἐλπιδοφόρα. Ἡ ἐλπίδα στόν Πα- ντοδύναμο καί πανταχοῦ παρόντα Θεό χαρίζει

στόν πιστό εἰρήνη, γαλήνη, ἡρεμία, παρηγορία, ἔλεος. Γέροντες καί γερόντισσες παλαιότερων ἐποχῶν μέ μεγαλύτερα καί περισσότερα προβλήματα ὅπωςδήποτε, ἔκαναν μέ νόημα τό σταυρό τους, καρτεροῦσαν φιλότιμα, ὑπόμεναν ἐπίμονα καί τό «πρῶτα ὁ Θεός» ἢ «ἔχει ὁ Θεός» ἢ «δόξα τῷ Θεῷ» δέν ἦταν διόλου σχῆμα λόγου. Οἱ σημερινοὶ φουσκωμένοι ἀπό ἔπαρση ἄνθρωποι θεωροῦν μεγάλη ντροπή νά σταυροκοπηθοῦν ἢ νά ἐπικαλεσθοῦν τό Θεό καί πιστεύουν πῶς ἡ εὐφυΐα τους, ἡ πολυγλωσσία τους, ἡ πολυπραγμοσύνη τους θά λύσει ὅλα τους τά προβλήματα. Νά πού ὅμως δέν τά λύνουν καί εἶναι γεμάτες οἱ τσέπες τους ἀγχολυτικά, ἀναλγητικά, καταπραϋντικά καί ὑπνωτικά.

Ὅσοι δέ πίστεψαν στή θεοποιημένη λογική τους καί στό ὑπερφίαλο ἐγώ τους, πλανήθηκαν ἀπό μία ἐπικίνδυνη αὐτάρκεια, ἓνα μοντέρνο χριστιανισμό μίας φαρισαϊκῆς ἀγιότητος κι ἔγιναν παίγνια δαιμόνων. Ἡ ἀγιότητα δέν εἶναι ποτέ ἀταπεινώτη, ὑποκριτική, ἐγωκεντρική, ἀφιλάδελη καί ἀπομονωμένη. Οἱ ἅγιοι δέν πιστεύουν στόν ἑαυτό τους καί στά ἔργα τους ἀλλά ἐλπίζουν καί ἐπικαλοῦνται συνεχῶς τό ἄπειρο ἔλεος τοῦ Πανάγαθου Θεοῦ. Οἱ ἅγιοι παρακινοῦν κι ἐμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς νά συγκινηθοῦμε καί νά συννετισθοῦμε ἀπό τά παραδείγματα τῶν μεγάλων ἁμαρτωλῶν πού μετανόησαν καί ἔγιναν ἅγιοι...

Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου,

«Ἡ εὐλαλη σιωπή»,

ἐκδ. Ἐν πλῶ (Ἀποσπάσματα)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ κ. ΝΙΚΟΥ ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ

«Προσωπογραφικό Λεξικό της Μεταβυζαντινής Πάρου»

να νέο βιβλίο μεγάλης ιστορικής αξίας, ήρθε να προστεθεί στη βιβλιογραφία της Πάρου και στα έκδοθέντα έργα του ίδιου συγγραφέα, κυρίου Νίκου Αλιπράντη, άκαταπόνητου ερευνητή των πηγών της ιστορίας του νησιού μας, διευθυντή του μοναδικού περιοδικού «Παριανά» και αγαπητού συντοπίτη μας.

Φέτος, μās εξέπληξε γιά άλλη μία φορά - κι αυτή ή εκπλήξη ήταν ή μεγαλύτερη - μέ τό νέο του βιβλίο «Προσωπογραφικό Λεξικό της Μεταβυζαντινής Πάρου», πού παρουσιάστηκε στίς 24 Αύγουστου στό προαύλιο της Έκατονταπυλιανής, μέ συνδιοργανωτές της εκδήλωσης τό Ίερό Προσκύνημα και τόν Σύνδεσμο Μαρπησσαίων και Αρχιλοχιτών Πάρου. Τό βιβλίο παρουσίασε ή φιλόλογος Μπέττη Μπιζά, ή όποία τό χαρακτήρισε ως τήν «κορωνίδα των έργων» του πολυγραφότατου συγγραφέα, ενώ συνδύασε τήν έμπεριστατωμένη όμιλία της μέ πλούσιο φωτογραφικό ύλικό. Προλόγισε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Καλλίνικος, πού έπεσήμανε τήν σπουδαιότητα του Προσωπογραφικού Λεξικού γιά τήν ιστορία της Πάρου, ενώ άπνύθναν χαιρετισμό ό καθηγητής - συγγραφέας κ. Χρίστος Γεωργούσης, και ό γιατρός κ. Αντώνης Άρκας. Στο τέλος, έψαλε ύμνους ό αιδεσιμολογώτατος π. Γρηγόριος Καραλής, γνωστός γιά τήν ωραία φωνή του και τήν ιεροπρεπή απόδοση των ύμνων. Τήν εκδήλωση παρακολούθησε πλῆθος Παριανών από όλο τό νησί.

Όπως ανέφερε ή όμιλήτρια, τό βιβλίο αυτό, στίς 550 σελίδες του προσφέρει μία συγκινητική έμπειρία γνωριμίας μέ πρόσωπα «δικά μας» πού ζήσανε τήν έποχή της Τουρκοκρατίας, πού περπατήσανε στό ίδιο αυτό χῶμα

πού πατάμε σήμερα κι έμείς, και πού ό χρόνος δέν έσβησε όλότελα τό πέρασμά τους άπ' τή ζωή άφησαν κάπου τά «ίχνη» τους... Έίτε σμιλεμένα στα κομψά μαρμάρινα υπέρθυρα και δάπεδα των εκκλησιών, είτε σε παλαιές εικόνες - λίγες λέξεις ταπεινά «χαραγμένες» από τό πινέλο του άγιογράφου - είτε σε κιτρινισμένα, φθαρμένα έγγραφα πού σώζονται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, σε ιδιωτικές συλλογές, σε Βιβλιοθήκες... Ό Ιστορικός, από άγάπη και «χρέος» κινούμενος, αναζήτησε γιά δεκαετίες αυτά τά «ίχνη», μέ ύπομονή και έπιμονή... Και τώρα, μās συστήνει τους μακρινούς μας συγγενείς, πού πολλές φορές έχουν τό ίδιο μέ μās όνοματεπώνυμο, αναλλοίωτο στό διάβα των αιώνων!...

Επιπλέον, ή περιήγηση στίς σελίδες του βιβλίου, δίνει στον άναγνώστη τήν δυνατότητα νά κάνει μία άναδρομή στα μεταβυζαντινά χρόνια της Πάρου, τά χρόνια της Τουρκοκρατίας, καθώς παρατίθενται πολλά ιστορικά γεγονότα πού διαδραματίστηκαν τήν έποχή εκείνη και συνδέονται μέ τά άναγραφόμενα πρόσωπα.

Τό νέο βιβλίο του διακεκριμένου παριανού ιστορικού Νίκου Αλιπράντη, του βραβευμένου από τήν Ακαδημία Αθηνών γιά τό συγγραφικό και πνευματικό του έργο, δέν είναι ένα σύνθησε λεξικό, μία άπλή «λίστα όνομάτων». Κάθε άλλο! Είναι ένα βιβλίο πού «άνασταίνει» τό παρελθόν της Πάρου και γεμίζει τήν καρδιά συναισθήματα ευλάβειας και ευγνωμοσύνης γιά όσους πέρασαν και άγωνίστηκαν νά κρατήσουν όρθια τήν ψυχή του παριανού λαού σε χρόνους «δίσεκτους», πού «όλα τά σκίαζε ή φοβέρα και τά πλάκωνε ή σκλαβιά».

Τό «Προσωπογραφικό Λεξικό» πρέπει νά βρίσκεται σε κάθε βιβλιοθήκη, σε κάθε παριανό σπίτι!

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Τήν 1η Ὀκτωβρίου, στήν αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων τοῦ Οἴκου Εὐγηρίας «Παναγία Ἐκατονταπυλιανή», πραγματοποιήθηκε ἐκδήλωση ἀφιερωμένη στοὺς Διαβιούντες Γέροντες τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου Πάρου μέ ἀφορμή τήν Παγκόσμια Ἡμέρα Τρίτης Ἡλικίας.

Τό γεῦμα ἀγάπης εὐλόγησε ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πατήρ Σπυρίδων Φωκιανός ἐνῶ ἀκολούθησε καλωσόρισμα καί σύντομη ὁμιλία γιά τήν Τρίτη Ἡλικία ἀπό τήν κοινωνική λειτουργό τῆς Μονάδας.

Τήν ἐκδήλωση στήριξε μέ τήν συμμετοχή του, πλῆθος κόσμου καί τίμησε μέ τήν παρουσία του καί ὁ Δημοτικός Σύμβουλος καί Πρόεδρος τοῦ Ν.Π. Κοινωνικῆς Προστασίας, Πρόνοιας & Ἀλληλεγγύης Δήμου Πάρου, κ. Μικέας Λεοντίδης.

Οἱ κ.κ. Ἀστέριος Ρήγας καί Δημήτρης Φρύγας προσέφεραν εὐγενικά τή μουσική ἡ ὁποία κόσμησε τήν ἐκδήλωση καί τά τραγούδια τους ψυχαγώγησαν ὅλους τους παρευρισκόμενους.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΝΕΑΝΙΚΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΩΝ Ι. Π. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

Πραγματοποιήθηκαν τήν Κυριακή 11 Ὀκτωβρίου, στοὺς χώρους τοῦ Νεανικοῦ Κέντρου μας, ὁ ἀγιασμός καί ἡ ἐναρξη τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καί Νεανικῶν Συντροφίῶν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἀπό τοὺς ἐφημερίους μας. Τό «παρών» ἔδωσαν οἱ Δήμαρχος καί Ἐπαρχος Πάρου καί ἀρκετοί δημοτικοί σύμβουλοι, τά μέλη τῆς Δ.Ε. τοῦ Ἱ.Π. καί φυσικά ὅπως κάθε χρόνο πάρα πολλά παιδιά. Τό Κατηχητικό σχολεῖο λειτουργεῖ κάθε Σαββατοκύριακο στοὺς χώρους τοῦ Ἱ.Π. καί ἐκεῖ τά παιδιά, χωρισμένα σέ τρία ἡλικιακά τμήματα, ἔχουν τή δυνατότητα πέραν τοῦ μαθήματος, νά παίξουν καί νά γνωρίσουν νέους φίλους.

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015-2016 Ι.Ν. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΜΑΡΠΗΣΣΗΣ ΠΑΡΟΥ

Μέ τη Χάρη του Θεού, την Κυριακή 11 Ὀκτωβρίου, τελέστηκε καί φέτος ὁ ἀγιασμός στό πνευματικό κέντρο τῆς Ἑνορίας μας, ἀπό τόν ὑπεύθυνο ἱερέα νεότιπος π. Ἑμμανουήλ Τζιώτη καί ἀνακοινώθηκε ἡ ἐναρξη τοῦ νέου Κατηχητικοῦ ἔτους.

Ὁ κατηχητής κ. Παναγιώτης Παπαναγιώτου, καλωσόρισε τά παιδιά, ἀγόρια καί κορίτσια καί εὐχαρίστησε τοὺς γονεῖς τῶν παιδιῶν πού ἐπιτρέπουν στά παιδιά τους νά ἔρχονται στό κατηχητικό, τό ὁποῖο εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ.

Μίλησε γιά τά χαρίσματα πού μπορεῖ νά ἀναπτύξει τό κάθε παιδί καί προέτρεψε τά παιδιά, ὅτι δυσκολία καί ἂν ὑπάρχει ὅποιο πρόβλημα καί ἂν ἔχουν, νά μὴ διστάσουν νά ἔρθουν καί νά τό ποῦν. Εἴμαστε ἐδῶ γιά τά παιδιά μας, γιά νά θά βοηθήσουμε ὅπως μπορούμε, σέ ὅλα τά ἐπίπεδα, εἶπε χαρακτηριστικά.

Ἀκολούθησε διάλογος, παιχνίδι, κεράσματα καί ὁ χωρισμός τῶν τμημάτων σέ δύο ἡλικιακά τμήματα καί στή συνέχεια σέ ἀγόρια καί κορίτσια. Τά παιδιά πέραν τῶν μαθημάτων, Σάββατο καί Κυριακή, ἔχουν τή δυνατότητα, νά παίξουν καί νά ψυχαγωγηθοῦν τά ἀπογεύματα κάθε Τρίτη καί Πέμπτη.

ΑΓΙΑΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι. Π. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗΣ

Γιά τρίτη χρονιά, μέ τίς εὐχές καί τίς εὐλογίες τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.Καλλινίκου, λειτουργεῖ καί ἐφέτος ἡ Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Ἱ.Πρ. μέ καθηγητές τοὺς διπλωματούχους ἱερεῖς μας π.Ἑμμανουήλ καί π.Νεκτάριο. Ἡ Χορωδία τῆς Σχολῆς ἔδωσε πέρσι δύο συναυλίες μέ ἀναστάσιμους ὕμνους μία στήν κατὰ μεσημέρι αἴθουσα τοῦ Πολυγωνικοῦ καί μία στήν αἴθουσα Καλουδά στήν Ἀντίπαρο. Τά μαθήματα διεξάγονται στό Ἱ.Πρ. εἶναι δωρεάν γιά ὅλους καί ἐφέτος ὁ Ἀγιασμός καί ἡ ἐναρξη πραγματοποιήθηκαν τήν Κυριακή 18 Ὀκτωβρίου στήν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Ἱ.Προσκυνηματος.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Παναγίας Ἑκατονταπυλιανῆς Πάρου, αἰσθάνεται ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη, νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Διοικητὴ κ. Ἰωάννη Ἀντωνόπουλο καὶ ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Πάρου γιὰ τὶς ἀμέσες καὶ ἀποτελεσματικὲς ἐνέργειές τους στὴν σύλληψη τοῦ δράστη τῆς κλοπῆς ἀφιερωμάτων ἀπὸ τὸ Ἱερό Προσκυνημα.

Στὶς 3 παρὰ 10 περὶ-που τὴ νύκτα τῆς 23ης Σεπτεμβρίου, ἓνας ἡμεδαπὸς εἰσῆλθε στὸν Ναὸ τῆς Παναγίας καὶ ἀφοῦ ἔσπασε τὸ τζάμι τοῦ τέμπλου, ἀφαίρεσε ὅλα τὰ ἀφιερώματα τῶν πιστῶν πού ὑπῆρχαν στὴν εἰκόνα. Ἡ ὅλη ἐπιχείρηση κράτησε 3 λεπτά περὶπου.

Ὁ συναγερμὸς σήμανε ἀμέσως καὶ ὅλα τὰ μέτρα ἀσφαλείας τοῦ Ναοῦ μας λειτουργήσαν κανονικὰ δίνοντας πολὺτιμα στοιχεῖα στοὺς ἄνδρες τῆς Ἀστυνομίας, οἱ ὁποῖοι

ἀμέσως ἦλθαν στὸ Ναὸ τῆς Παναγίας, ὅπου παρευρίσκετο ὁ ἀρμόδιος ὑπάλληλος τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος καὶ κινητοποιήθηκαν ἀμέσως γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ καὶ τὴ σύλληψη τοῦ δράστη.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ὁ δράστης εἶναι τὸ ἴδιο πρόσωπο πού διέρρηξε τὸ παγκάρι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Ἀναργύρων, τὴν προηγούμενη ἡμέρα τὸ μεσημέρι.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, σὰς εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται ἡ Παναγία ἡ Ἑκατονταπυλιανὴ νὰ σὰς σκεπάζει, νὰ εἶναι ἀρωγὸς στὸ δύσκολο ἔργο σας καὶ νὰ ἔχει καλὰ ἑσᾶς καὶ τὶς οἰκογένειές σας.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος

Ἡ Στέγη Ἀγάπης «Ἁγία Θεοκτίστη», προσφέρει καθημερινὰ νόστιμο καὶ ζεστό φαγητὸ σὲ ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας πού τὸ ἔχουν ἀνάγκη.

«Νύμφη ἐνάλια»

Λύρα τ' Ἀρχιλόχου,
τῶν γλάρων ταξίδι
Πέτρινοι μύλοι,
ἀσβέστης, ἀγιόκλημα
Τραγοῦδι τοῦ γκιώνη
τῆς νύχτας παράπονο
Φάροι, ξωκλήσια,
λευκά περιστέρια
Ἀπλώνω τίς χοῦφτες,
δυόσμος λεβάντα
Φῶς, γαλάζιο, ἀσήμε,
τά μάτια φλέγονται
Χρώματα,
πορφυρὸ τῆς ἀνατολῆς,
πορτοκαλὶ τῆς δύσης
Ἥλιαχτίδα ἀλιγενῆς,
ἀγκυροβόλι τῆς ψυχῆς,
Πάρος.

Ρούλα Τριανταφύλλου

Ἐνισχύστε τή Λειτουργία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου Πάρου

ΣΤΕΓΗ ΑΓΑΠΗΣ & ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ!

Στήν Παροικία, μόλις δύο χιλιόμετρα ἀπό τό λιμάνι, ἡ Ἱερά Μητρόπολή Παροναξίας, σέ μία ἔκταση ἐννέα στρεμμάτων, δημιούργησε καί λειτουργεῖ τόν Οἶκο Εὐγηρίας Ποιμαντικῆς Μερίμνης «Παναγία Ἐκατονταπυλιανή», μία Μονάδα Φροντίδας Ἡλικιωμένων δυναμικότητας εἴκοσι κλινῶν.

Οἱ σύγχρονες κτηριακές ἐγκαταστάσεις της καί τό ἐξειδικευμένο προσωπικό πού ἀπασχολεῖται σέ αὐτήν, μέ βασικές ἀρχές τήν ἀγάπη καί τή συνέπεια πρὸς τό συνάνθρωπο καί ὅπλα τήν ὑπομονή καί τήν ἐπιμονή ἐξασφαλίζουν στούς διαβιῶντες γέροντες ἄνετη διαμονή.

Γιά προσφορά ἐθελοντικῆς ἐργασίας ἐπικοινωνήστε μέ τή γραμματεία τοῦ Γηροκομείου στό τηλέφωνο 22840 24739.

Γιά προσφορά δωρεῶν ἀπευθυνθεῖτε στή γραμματεία τοῦ Ἱεροῦ Πρό-σκυνήματος Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς καί τοῦ Γηροκομείου ἢ μέ ἀπευθείας κατάθεση στούς λογαριασμούς μας:

ALPHA BANK (625-002101-057881)

EUROBANK (0026-0359-53-0100081451)

ΕΘΝΙΚΗ (455/296030-32)

ΠΕΙΡΑΙΩΣ (5712-016035-066)

